

Raport de evaluare sectorială

a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului pentru sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii, alții decât cei prevăzuți la lit. e) și f) din art. 5 alin. (1) din Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare

București, 2025

OFICIUL NAȚIONAL DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A SPĂLĂRII BANILOR

Tel: +40 213 155 207

Fax: +40 213 155 227

Web-site: onpcsb@onpcsb.ro

e-mail: onpcsb@onpcsb.ro

Adresa: bd. Tudor Vladimirescu nr. 22, clădirea Green Gate, et. 7, sector 5, București

Cuprins

I. Introducere

- 1.1 Scopul evaluării
- 1.2 Obiectivele evaluării.
- 1.3 Metodologia de evaluare a riscurilor
- 1.4 Surse de date și informații.
- 1.5 Structura raportului

II. Profilul sectorului

- 2.1 Definiții
- 2.2 Cadrul legal aplicabil
- 2.3 Principalele tipuri de societăți sau alte persoane juridice care pot fi create în România
- 2.4. Fiducia

III. Evaluarea riscurilor de spălare a banilor/finanțare a terorismului

- 3.1 Supravegherea sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii la nivel național
- 3.2. Riscurile la nivel național
- 3.3 Criminalitate și tendințe emergente în sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii

IV. Amenințări și vulnerabilități

- 4.1 Tipologia de spălarea banilor în sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii
- 4.2. Finanțarea terorismului

V. Gestionarea riscurilor

- 5.1. Măsuri de gestionare și atenuare a riscurilor
- 5.2. Strategii de răspuns și management al riscurilor
- 5.3. Evaluarea și stabilirea profilului de risc pentru sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii
- 5.4. Matricea riscurilor asociate sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii

VI. Sancțiuni internaționale

VII. Concluzii și recomandări

- 7.1. Rezumatul principalelor constatări
- 7.2. Recomandări pentru entități și autorități

Acronime

AML – anti-money laundering

CSB/ CFT - Combaterea spălării banilor / combaterea finanțării terorismului

FATF (Financial Action Task Force) - Grupul de Acțiune Financiară Internațională

FIU (Financial Intelligence Unit) - Unitate de informații financiare

KYC (Know Your Customer) – Cunoaște-ți clientul

MONEYVAL – Comitetul de experți pentru evaluarea măsurilor de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului constituit la nivelul Consiliului Europei

NRA - Evaluarea națională a riscurilor

RBA – Abordare bazată pe risc

SRA - Evaluarea sectorială a riscurilor

SB/FT – Spălarea banilor / finanțarea terorismului

I. Introducere

1.1. Scopul evaluării

Grupul de Acțiune Financiară Internațională¹ (FATF) recomandă ca țările să efectueze evaluări ale riscurilor în fiecare sector care face obiectul cerințelor privind combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului. Acestea ar trebui să identifice, să evalueze și să înțeleagă riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului și să ia măsuri preventive proporționale.

Recomandările FATF stabilesc un cadru cuprinzător și consecvent de măsuri pe care țările ar trebui să îl implementeze pentru a combate spălarea banilor și finanțarea terorismului, precum și finanțarea proliferării armelor de distrugere în masă. Recomandările FATF stabilesc un standard internațional pe care țările ar trebui să îl implementeze prin măsuri adaptate la circumstanțele lor specifice.

Recomandarea 1 FATF stabilește conceptul de abordare bazată pe risc ca fundament esențial pentru aplicarea standardelor internaționale, conform cărora resursele alocate prevenirii și combaterii spălării banilor/finanțării terorismului trebuie aplicate în funcție de nivelul și intensitatea riscului detectat.

În esență, obligațiile derivate din Recomandarea 1 FATF pot fi rezumate în executarea următoarelor acțiuni:

- ✓ identificarea, evaluarea și înțelegerea periodică a riscurilor de SB/FT;
- ✓ desemnarea unei autorități sau a unui mecanism pentru coordonarea acțiunilor în scopul evaluării riscurilor și aplicării resurselor pentru asigurarea diminuării efective a riscurilor;
- ✓ abordarea pe bază de risc cu scopul de a se asigura că măsurile implementate, precum și resursele alocate pentru prevenirea sau atenuarea SB/FT sunt proporționale cu riscurile identificate;
- ✓ diseminarea informațiilor și concluziilor obținute în urma evaluării riscurilor;

¹ Financial Action Task Force (FATF) este un organism interguvernamental independent care elaborează și promovează politici pentru a proteja sistemul financiar global împotriva spălării banilor, finanțării terorismului și finanțării proliferării armelor de distrugere în masă. Recomandările FATF sunt recunoscute drept standardul internațional pentru combaterea spălării banilor (CSB) și combaterea finanțării terorismului (CFT).

-
- ✓ verificarea dacă entitățile rapoartoare (finaciare și nefinanciare) își realizează evaluările de risc corespunzătoare, le revizuiesc și le iau în considerare în programele de supraveghere.

Fluxurile de bani iliciți pot deteriora integritatea, stabilitatea și reputația sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii alții decât cei prevăzuți la lit. e) și f) din art. 5 alin. (1) din Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, denumiți în continuare *furnizori de servicii pentru societăți sau fiducii* și pot reprezenta o amenințare la nivel național.

Spălarea de bani, finanțarea terorismului și criminalitatea organizată rămân probleme semnificative care ar trebui abordate la nivelul Uniunii.

Lupta împotriva infracționalității cu incidență în materia spălării banilor și finanțării terorismului continuă să reprezinte o provocare pentru instituțiile și autoritățile naționale, cât și pentru organismele internaționale. Dezvoltarea constantă a tehnicilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului care se bazează pe exploatarea vulnerabilităților sistemelor naționale necesită analiza continuă pentru a permite autorităților și subiecților responsabili să identifice mecanismele de operare, tipologiile noi, modalitățile de utilizare a progreselor tehnologice sau alte evoluții în acest domeniu.

Un sistem eficient de CSB/CFT necesită, în mod normal, existența unor elemente structurale esențiale, printre care se numără: stabilitatea politică, un angajament la nivel înalt pentru abordarea problemelor CSB/CFT, instituții stabile care funcționează cu responsabilitate, integritate și transparență, respectarea statului de drept, precum și un sistem judiciar capabil, independent și eficient. Aceste componente sunt fundamentale pentru asigurarea unui cadru robust care să prevină și să combată eficient activitățile ilicite și să promoveze integritatea financiară și instituțională.

Spălarea banilor proveniți din activități ilegale afectează în mod direct liberul acces la investiții, piața muncii legale, desfacerea, consumul, dar și producția propriu-zisă. Coruperea lentă a pieței financiare și reducerea încrederii publice în sistemul financiar-bancar, contribuie la creșterea riscurilor și a instabilității sistemului, ducând la reducerea ritmului de creștere economică.

Evaluarea riscului sectorial de spălare a banilor și finanțare a terorismului reprezintă un proces specific de analiză a riscurilor adaptat pentru a se concentra asupra unui domeniu restrâns, fie din punct de vedere geografic (cum ar fi un anumit teritoriu dintr-o țară), fie din

punct de vedere material (cum ar fi un sector de activitate economică sau profesională). Acest proces se bazează pe principiile și criteriile stabilite pentru Evaluarea Națională de Risc, însă aplicate într-un context mai restrâns, pentru a identifica și gestiona riscurile specifice unui anumit sector. În esență, evaluarea riscului sectorial adaptează metoda generală de evaluare a riscurilor la particularitățile și specificul unui anumit domeniu de activitate, contribuind astfel la o gestionare mai eficientă a potențialelor amenințări și vulnerabilități în acel sector.

Necesitatea ca țările să identifice, să evalueze și să înțeleagă riscurile de SB/FT și, în același timp, de a avea politici care să faciliteze coordonarea și cooperarea interinstituțională la nivel național în prevenirea și lupta împotriva infracțiunilor de spălare a banilor/finanțarea terorismului, a devenit o cerință de bază cerută de comunitatea internațională. Prin urmare, evaluarea riscurilor a devenit un element cheie în prevenirea și combaterea ambelor infracțiuni.

Evaluarea sectorială are ca scop identificarea, analiza și evaluarea riscurilor specifice furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii, astfel încât entitățile care se circumscriu acestui sector să își poată consolida nivelul de înțelegere și să implementeze politici eficiente pentru identificarea, gestionarea și atenuarea riscurilor.

De asemenea, scopul unei evaluări sectoriale a riscurilor este de a ajuta supraveghetorii să își planifice activitățile în funcție de riscuri, determinând atenția care trebuie acordată sectoarelor relevante și entităților din aceste sectoare, identificându-se riscurile care ar trebui să fie prioritare. Domeniul de aplicare al evaluării sectoriale ar trebui să acopere amenințarea, vulnerabilitatea și consecințele.

Prin excelență, obiectivul în implementarea măsurilor în materia SB/FT este ca sistemele financiare și economia în general să fie protejate de amenințările spălării banilor și finanțării terorismului și proliferării, întărind astfel integritatea sectorului financiar și contribuind la siguranță și securitate.

În septembrie 2022, Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor în colaborare cu Banca Națională a României, Autoritatea de Supraveghere Financiară, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Serviciul Român de Informații a întocmit primul raport referitor la Evaluarea Națională a Riscurilor de Spălare a Banilor și Finanțare a Terorismului. Raportul a vizat perioada 2018-2020. Din cuprinsul raportului rezultă că furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii prezintă un nivel de risc ridicat. Principalele deficiențe identificate în cadrul sectorului au rezidat în lipsa unor politici, norme și proceduri adaptate specificului activității fiecărei entități, aplicarea deficitară a măsurilor de cunoaștere a clientelei prin

circumstanțiere pe bază de risc, unele neconformări la îndeplinirea corespunzătoare a obligației de evaluare a riscurilor pentru clienții fiecărei entități, lipsa unor raportări de tranzacții suspecte transmise către Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor.

Un element fundamental la elaborarea evaluării sectoriale a riscului l-a constituit participarea furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii, în calitate de entități raportoare, în acest proces. Relaționarea cu entitățile raportoare din cadrul sectorului s-a desfășurat pe baza unor chestionare.

Necesitatea implicării reprezentanților acestui sector s-a fundamentat pe capacitatea acestora de a furniza informații despre activitatea pe care o desfășoară și despre modul în care aceasta poate fi folosită în activități de SB/FT, dar și pe utilitatea constatărilor pentru a le ghida cadrul lor preventiv.

Informațiile furnizate despre activitatea pe care o desfășoară *in concreto*, provocările cotidiene pe care le întâmpină în materia prevenției, gradul de conformare la exigențele impuse de actele normative relevante au conturat rezultatul evaluării.

Pentru a determina riscul unui sector în ansamblu, este necesar să se țină seama de natura modelelor de afaceri din cadrul sectorului, precum și de profilurile de activitate și de risc (de exemplu, volumul de activitate, profilul clienților) ale entităților din sector.

Evaluarea sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii va conține recomandări și măsuri de atenuare, iar activitățile specifice vor fi monitorizate și evaluate în funcție de evoluțiile reglementărilor naționale și ale altor instrumente juridice internaționale.

Furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii trebuie să înțeleagă foarte bine riscurile la care sunt expuși și să fie capabili să exercite un raționament solid. De asemenea, furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii trebuie să recunoască importanța unei culturi a conformității la nivelul entității și să se asigure că sunt alocate resurse suficiente pentru implementarea acesteia, adecvate pentru mărimea, nivelul și activitățile desfășurate. Acest lucru presupune acumularea de competențe, inclusiv prin intermediul formării profesionale, recrutării, primirii de consiliere profesională. De asemenea, presupune alocarea resurselor necesare pentru a colecta și interpreta informațiile despre riscuri la nivel sectorial și pentru a elabora proceduri și sisteme, inclusiv a asigura un proces decizional eficace.

Această evaluare sectorială are ca scop analiza detaliată a riscurilor asociate cu activitățile furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii, având în vedere legislația națională relevantă, reglementările internaționale, constatările din Raportul Moneyval 2023.

Înțelegerea riscurilor de SB/FT la nivel sectorial este importantă pentru a stabili prioritățile activităților de supraveghere. Un cadru de supraveghere eficace bazat pe riscuri necesită ca un supraveghetor să înțeleagă riscul sectorului pe care îl supraveghează în raport cu altele. În caz contrar, este posibil ca acesta să aloce o cantitate disproporționată de timp și de efort pentru a face față unui risc care ar putea fi important pentru un sector, dar nu prezintă relevanță în ansamblul sectoarelor.

De asemenea, rațiunea procesului de evaluare sectorială rezidă în identificarea amenințărilor și vulnerabilităților existente în sistemul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Rezultatele procesului de evaluare contribuie la gestionarea și alocarea eficientă a resurselor de către autoritățile responsabile și entitățile raportoare, precum și la determinarea nivelului măsurilor de control aplicate la un produs sau la un sector particular.

1.2. Obiectivele evaluării

Obiectivele evaluării sectoriale a riscurilor asociate furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii sunt esențiale pentru a asigura înțelegerea cuprinzătoare a provocărilor și oportunităților pe care le reprezintă acest sector. În acest context, evaluarea își propune să identifice și să evalueze riscurile specifice de spălare a banilor și finanțare a terorismului, luând în considerare cele mai recente standarde internaționale stabilite de FATF, evaluarea supranațională a riscurilor (SNRA) realizată de Comisia Europeană în anul 2022, constatările din Evaluarea Națională a Riscurilor (ENR), precum și Raportul Moneyval din anul 2023.

Un obiectiv central este reprezentat de corelarea riscurilor specifice furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii cu cele evidențiate în Supranational Risk Assessment (SNRA). Această corelare va permite o abordare mai bine fundamentată, având în vedere măsurile de risc și vulnerabilitate identificate atât la nivel național, cât și internațional. Evaluarea va lua în considerare toți factorii relevanți, inclusiv tipurile de servicii și produse oferite, riscurile clienților, precum și factorii geografici care influențează furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii din perspectiva acestora de entități raportoare.

Un alt aspect important constă în ajustarea măsurilor de reglementare. Evaluarea își propune să dezvolte măsuri de reglementare adaptate pe baza riscurilor identificate, asigurând o aliniere eficientă cu cele mai bune practici internaționale. Raportat la acest aspect, evaluarea va include formularea de recomandări specifice care să abordeze riscurile, în special în ceea

ce privește activitățile care permit relații de afaceri fără prezența fizică a clientului și tranzacții anonime.

Un alt obiectiv esențial este de a propune măsuri adecvate de atenuare a riscurilor.

De asemenea, evaluarea va contribui la dezvoltarea unui sistem de monitorizare și evaluare continuă a riscurilor, alături de eficiența măsurilor de reglementare și de combatere a SB/FT. Această monitorizare va avea în vedere evoluția sectorului și perspectiva implementării noilor instrumente juridice care vor guverna materia SB/FT cu relevanță la nivelul Uniunii Europene.

În final, evaluarea va promova conștientizarea și educația în rândul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii, urmărindu-se creșterea gradului de conștientizare cu privire la riscurile asociate și la măsurile de prevenire a SB/FT, contribuind la un mediu mai sigur și mai transparent.

Prin realizarea acestor obiective, evaluarea sectorială își propune să contribuie la construirea unui cadru eficient de reglementare și monitorizare care să răspundă exigențelor actuale și viitoare ale sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii, în consens cu cerințele stabilite la nivelul Uniunii Europene.

1.3. Metodologia de evaluare a riscurilor

Metodologia utilizată pentru evaluarea riscurilor în sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii, a fost elaborată cu respectarea recomandărilor internaționale ale FATF și a metodologiilor adoptate la nivel internațional pentru combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului. FATF recomandă țărilor să efectueze evaluări ale riscurilor în fiecare sector supus acestor cerințe, având ca scop identificarea, evaluarea și înțelegerea riscurilor asociate, precum și adoptarea de măsuri preventive proporționale.

Procesul de evaluare a riscurilor pentru sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii a fost structurat pe mai multe etape esențiale, incluzând colectarea și analizarea datelor, identificarea surselor de informații relevante și evaluarea riscurilor asociate spălării banilor și finanțării terorismului. Printre etapele principale ale procesului s-au numărat analiza contextului general al sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii, avându-se în vedere numărul de entități active, volumul tranzacțiilor și identificarea caracteristicilor cheie specifice acestui sector, inclusiv riscurile, amenințările, vulnerabilitățile, probabilitatea apariției unor evenimente negative și consecințele acestora.

Cercetarea surselor naționale și internaționale de informare, adaptarea metodelor de colectare a datelor la specificul contextului național, formularea de solicitări către autoritățile implicate și colectarea de informații de la entitățile din sector prin instrumente precum chestionarele adresate sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii, solicitări către autoritățile competente în materie, fișe statistice privind profilul sectorului, precum și analiza cazurilor de utilizare abuzivă a serviciilor oferite de către furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii, au constituit etapele esențiale pentru realizarea evaluării sectoriale.

Informațiile obținute au avut ca scop identificarea amenințărilor de spălarea banilor și finanțarea terorismului, vulnerabilitățile caracteristice sectorului care face obiectul evaluării riscurilor, cât și eficiența măsurilor de atenuare a riscurilor, în vederea obținerii unui risc rezidual cât mai redus.

Comisia responsabilă pentru evaluarea sectorială a furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii, numită la nivelul Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, a realizat colectarea, analiza și interpretarea datelor din surse naționale și internaționale, asigurându-se că metodologia respectă standardele internaționale. Evaluarea riscurilor asociate sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii, a inclus o analiză detaliată a contextului geografic, economic și legal pentru a înțelege dimensiunea, caracteristicile și vulnerabilitățile specifice sectorului.

În calitate de responsabil al procesului de evaluare a riscurilor în sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii a fost desemnat Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor. Sediul materiei evaluării riscurilor se reflectă din cuprinsul art. 1 alin. 4 din Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea unor acte normative. Comisia responsabilă pentru evaluarea sectorială a riscurilor a avut sarcina de a colecta date și informații statistice, de a prelucra, analiza și consolida datele și informațiile primite, precum și de a asigura colaborarea cu instituțiile implicate.

Evaluarea a acoperit și analiza cazurilor de spălare a banilor independente de alte infracțiuni, sursele de fonduri provenite din activități ilegale naționale și internaționale asociate sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii, precum și modul în care veniturile din infracțiuni principale intră în sistemul financiar prin intermediul acestui sector.

1.4. Surse de date și informații.

Informația joacă un rol esențial în dezvoltarea unei evaluări sectoriale, având un impact direct asupra calității și rezultatelor finale. Un pas important în evaluarea riscurilor asociate sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii din România, a constat în utilizarea unor instrumente și proceduri eficiente pentru a identifica sursele relevante de informații și a colecta atât date cantitative, cât și calitative. Pentru a obține o imagine clară asupra riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului, au fost valorificate informațiile provenite dintr-o varietate de surse. Printre acestea, informațiile oferite de entitățile din cadrul sectorului au fost deosebit de valoroase, în contextul în care entitățile dispun de experiență practică în ceea ce privește măsurile de prevenire și combatere a SB/FT. Colaborarea cu aceste entități a permis obținerea unor perspective relevante asupra riscurilor și provocărilor cu care se confruntă sectorul.

Colectarea datelor de la aceste entități a fost realizată prin chestionare elaborate cu scopul de a obține informații specifice despre tipurile de activități, riscurile percepute și măsurile de conformitate implementate. Aceste chestionare au permis o evaluare detaliată a modului în care furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii își gestionează riscurile și reacționează la amenințările identificate, oferind o bază solidă pentru analiza ulterioară.

Colaborarea cu autoritățile competente în aplicarea legii a fost, de asemenea, esențială. Acestea au furnizat date statistice relevante, incluzând informații despre cazurile asociate acestui sector. Aceste date, împreună cu observațiile privind tipologiile și tendințele în activitatea de prevenire a SB/FT, au contribuit la obținerea unei imagini clare asupra riscurilor existente și a intervențiilor necesare.

Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor a avut un rol central în procesul de evaluare, fiind responsabil de primirea și analiza rapoartelor de tranzacții suspecte. Informațiile furnizate din bazele de date ale Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor au fost cruciale în identificarea amenințărilor și vulnerabilităților din sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii, precum și în descoperirea tendințelor emergente care ar putea afecta acest domeniu.

Pe lângă aceste surse interne, au fost integrate informații provenite de la organizații internaționale și forumuri specializate, cum ar fi FATF și MONEYVAL. Acestea au oferit studii și rapoarte valoroase despre tipologiile de SB/FT, promovând standardele internaționale relevante pentru sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii. De asemenea, evaluările supranaționale ale riscurilor (SNRA) realizate de Comisia Europeană în 2022 au oferit un cadru de referință important pentru analiza națională.

Raportul privind Evaluarea Națională a Riscurilor de Spălare a Banilor și Finanțare a Terorismului pentru perioada 2018-2020, publicat în anul 2022, a constituit o altă sursă fundamentală de informații, aducând date și concluzii relevante pentru sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii. În plus, documentul intitulat *Îndrumări privind o abordare bazată pe riscuri pentru furnizorii de servicii pentru fiducii și companii emis de către FATF* în cursul anului 2019 a constituit un material cu relevanță asupra evaluării sectoriale, în contextul instituțiilor juridice abordate, dar și din perspectiva indicatorilor de suspiciune prezentați, fiind un instrument util pentru înțelegerea riscurilor specifice.

Rezultatele activităților de supraveghere efectuate de către Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor au completat analiza, oferind o viziune clară asupra conformității și posibilelor vulnerabilități din sector. De asemenea, sursele deschise credibile au fost folosite pentru a completa informațiile obținute, asigurând astfel o evaluare cât mai bine fundamentată.

Instrumentele de colectare a datelor au avut un impact semnificativ în procesul de evaluare, facilitând identificarea priorităților în gestionarea riscurilor. Acestea au inclus stabilirea unor arii de concentrare pentru evaluare, analiza contextului general al sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii, precum și identificarea caracteristicilor cheie relevante pentru evaluarea riscurilor de SB/FT. Aceasta a presupus o examinare detaliată a amenințărilor și vulnerabilităților asociate, precum și a probabilității apariției unor evenimente negative.

Colectarea datelor și informațiilor relevante a fost o activitate crucială pentru finalizarea evaluării. Aceasta a inclus cercetarea surselor naționale și internaționale de informare, adaptarea modulelor de colectare a datelor la specificul contextului național, formularea de solicitări către autoritățile implicate și colectarea de informații de la entitățile din sector prin aceste instrumente. În plus, analiza răspunsurilor primite de la autoritățile de aplicare a legii și de la alte autorități competente implicate, inclusiv Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, a asigurat o evaluare riguroasă și bine fundamentată a riscurilor.

În contextul unui sector diversificat, evaluarea a fost concepută pentru a capta tendințele emergente, vulnerabilitățile și amenințările mai ample, inclusiv cele care nu s-au manifestat încă în mod evident în țară. De asemenea, s-a realizat o comparare a utilizării abuzive a serviciilor furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii cu cele din alte jurisdicții, pentru a obține o înțelegere mai profundă a tendințelor globale și a riscurilor transfrontaliere. Această abordare a inclus integrarea informațiilor din surse internaționale de încredere, cum

ar fi studiile specifice privind riscurile asociate sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii.

1.5. Structura raportului

Noțiuni introductive

Acest capitol are rolul de a contura cadrul general al evaluării riscurilor asociate spălării banilor și finanțării terorismului, în conformitate cu standardele internaționale stabilite de Grupul de Acțiune Financiară Internațională (FATF) și cerințele naționale specifice. Se evidențiază scopul fundamental al evaluării care constă în identificarea și analiza riscurilor inerente sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii, esențial pentru formularea unor politici eficiente de prevenire. Metodologia de evaluare este detaliată, oferind o descriere a procesului utilizat pentru colectarea și analiza datelor. Sursele de informații incluse sunt variate, cuprinzând entități raportoare, autorități de reglementare, organe de aplicare a legii, Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, precum și surse deschise și ghiduri relevante.

Profilul sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii

Acest capitol este dedicat explorării profilului sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii, începând cu o definiție clară a acestuia și a rolului în economia națională. Se analizează importanța economică a sectorului, evidențiind contribuțiile sale semnificative. Factorii contextuali care influențează evoluția sectorului sunt, de asemenea, examinați, inclusiv tendințele globale și reglementările emergente. Se detaliază cadrul juridic relevant, subliniind reglementările naționale în vigoare, precum și noul cadru juridic armonizat la nivel de UE.

Evaluarea riscurilor de SB/FT

Acest capitol se concentrează asupra evaluării riscurilor de SB/FT specifice sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii. Este prezentată tipologia de riscuri asociate, bazându-se pe date statistice și rapoarte elaborate de instituții internaționale. Evaluarea riscurilor pe baza caracteristicilor clienților este realizată prin intermediul chestionarelor și analizelor provenite din rapoarte internaționale. De asemenea, se examinează riscurile asociate produselor și serviciilor oferite de furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii, în baza informațiilor colectate de la entități prin intermediul chestionarelor.

Amenințări și vulnerabilități

Acest capitol investighează tipologia de spălare a banilor care se manifestă în cadrul sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii, fundamentându-se pe ghiduri și resurse elaborate la nivel național și internațional. Analiza vulnerabilității sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii este realizată printr-o examinare a legăturilor cu alte sectoare economice, identificând sinergiile și riscurile asociate cu acestea.

Gestionarea riscurilor

În acest capitol sunt discutate măsurile de gestionare și atenuare a riscurilor de SB/FT, bazându-se pe reglementările stabilite de legislația națională și europeană. Se analizează în detaliu strategiile de răspuns și managementul riscurilor, evidențiind modalitățile prin care sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii poate adopta practici de conformitate eficace. Criteriile pentru stabilirea profilului de risc sunt discutate, incluzând dezvoltarea unei matrice de risc care să indice nivelul de risc asociat sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii din România.

CONCLUZIE

Capitolul final sintetizează principalele constatări rezultate din evaluare, punând în evidență riscurile semnificative identificate în cadrul sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii.

Se formulează o serie de recomandări concrete pentru autorități și entitățile din sector, menite să sprijine implementarea unor măsuri eficiente de prevenire și combatere a SB/FT.

Aceste recomandări sunt fundamentate pe analizele și constatările anterioare, având ca obiectiv consolidarea integrității și securității sectorului financiar în ansamblu.

II. Profiul sectorului

Evaluarea sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii din România implică o analiză complexă a contextului geografic, economic și legal pentru a înțelege atât dimensiunea, cât și vulnerabilitățile acestui sector. Poziția strategică a României în Europa de Sud-Est și statutul său de stat membru al Uniunii Europene facilitează fluxuri transfrontaliere semnificative care, deși oferă oportunități economice, cresc riscul de expunere la spălarea banilor și finanțarea terorismului.

Furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii furnizează o gamă de servicii și activități diversificate, de exemplu, în ceea ce privește metodele lor de furnizare, profunzimea și durata relațiilor formate cu clienții și amploarea activităților acestora.

Entitățile societare și adesea fiduciile sunt percepute de infractori ca potențiale vehicule utile pentru obținerea rezultatului dorit. În timp ce companiile-paravan², care nu au active sau activități de afaceri în desfășurare, pot fi folosite în scopuri legitime, de exemplu, ca vehicule de tranzacție, ele pot fi utilizate și pentru a ascunde beneficiarii reali sau pentru a îmbunătăți percepția de legitimitate. Infractorii pot încerca, de asemenea, să utilizeze abuziv companiile inactive³ constituite de către furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii, căutând o cale de acces către companiile care „*au stat la sertar*” mult timp. Aceasta poate fi o încercare de a crea impresia că acea companie este respectabilă și desfășoară activități în condiții normale în contextul în care a fost înființată de mulți ani. Companiile inactive pot contribui, de asemenea, la complexitatea generală a structurilor entității, acoperind și mai mult informațiile de bază privind beneficiarii reali.

Vehiculele corporative, cum ar fi societățile, fiduciile, fundațiile și alte tipuri de persoane și construcții juridice, desfășoară o mare varietate de activități comerciale și antreprenoriale. În pofida rolului esențial și legitim pe care vehiculele corporative îl joacă în economia globală, statutul juridic al acestora se poate preta, de asemenea, la utilizarea lor în scheme complexe menite să ascundă adevărații beneficiari efectivi și, în multe privințe, motivul real pentru care dețin active și efectuează tranzacții. Vehiculele corporative pot fi utilizate în mod abuziv în diverse scopuri ilicite, inclusiv spălare de bani, infracțiuni de corupție, infracțiuni fiscale, finanțare a terorismului și alte activități infracționale. Pentru infractorii care încearcă să

² O *companie-paravan* este o companie înregistrată care nu are operațiuni independente, active importante, activități de afaceri în desfășurare sau angajați.

³ O *companie inactivă* este o companie înregistrată și care a fost lăsată inactivă pentru o perioadă lungă de timp.

eludeze măsurile de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului, vehiculele corporative reprezintă o modalitate atractivă de a-și disimula identitatea și de a ascunde originea și/sau destinația sau scopul final al fondurilor prin manipularea sistemului financiar.

În acest context, evaluarea sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii va examina rolul, importanța economică și cadrul legal aplicabil, cu scopul de a identifica riscurile de SB/FT și măsurile necesare pentru gestionarea acestora la nivel național.

Serviciile și produsele pe care furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii le oferă clienților sunt variate. Recomandările FATF se aplică în mod egal pentru furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii când aceste entități sunt implicate într-o anumită activitate, inclusiv obligațiile privind cunoașterea clientelei, raportarea tranzacțiilor suspecte și a interdicțiilor asociate privind avertizarea, păstrarea evidențelor, identificarea și gestionarea riscurilor legate de persoanele expuse public sau noile tehnologii.

2.1. Definiții

 Furnizori de servicii pentru societăți sau fiducii.

În accepțiunea Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative⁴, prin furnizori de servicii pentru societăți sau fiducii se înțelege orice persoană fizică sau juridică ce prestează cu titlu profesional oricare dintre următoarele servicii pentru terți:

- ✓ constituie societăți sau alte persoane juridice;
- ✓ exercită funcția de director ori administrator al unei societăți sau are calitatea de asociat al unei societăți de persoane sau al unei asocieri în participație ori o calitate similară în cadrul altor persoane juridice sau intermediază ca o altă persoană să exercite aceste funcții ori calități;
- ✓ furnizează un sediu social, un domiciliu ales sau orice alt serviciu legat de o societate sau orice altă persoană juridică ori construcție juridică similară;
- ✓ exercită calitatea de fiduciar într-o fiducie sau într-o construcție similară acesteia sau intermediază ca o altă persoană să exercite această calitate;

⁴ Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 589 din 18 iulie 2019.

-
- ✓ acționează sau intermediază ca o altă persoană să acționeze ca acționar pentru o persoană juridică, alta decât o societate ale cărei acțiuni sunt tranzacționate pe o piață reglementată care este supusă unor cerințe de publicitate în conformitate cu legislația Uniunii Europene sau cu standarde fixate la nivel internațional.

Definiția furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii din Legea nr.129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative constituie, prin excelență, o adaptare, potrivit dreptului național, a exigențelor impuse de Recomandarea 22 FATF și a definiției statuate în cuprinsul art. 3 din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizarea sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei⁵.

Conform definiției FATF, furnizorii de servicii pentru fiducii și companii se referă la toate persoanele sau întreprinderile care nu sunt înglobate în altă parte a Recomandărilor și care, în calitate de întreprinderi, furnizează terțelor părți anumite servicii.

Infrațiunea de spălare a banilor

Potrivit articolul 49 alin. (1) din Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, constituie infrațiune de spălare a banilor:

- ✓ schimbarea sau transferul de bunuri, cunoscând că provin din săvârșirea de infracțiuni, în scopul ascunderii sau al disimulării originii ilicite a acestor bunuri ori în scopul de a ajuta persoana care a săvârșit infrațiunea din care provin bunurile să se sustragă de la urmărire, judecată sau executarea pedepsei;
- ✓ ascunderea ori disimularea adevăratei naturi, a provenienței, a situării, a dispoziției, a circulației sau a proprietății bunurilor ori a drepturilor asupra acestora, cunoscând că bunurile provin din săvârșirea de infracțiuni;

⁵ Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei (Text cu relevanță pentru SEE), JO L 141, 5.6.2015, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018, JO L 156, 19.6.2018.

-
- ✓ dobândirea, deținerea sau folosirea de bunuri de către o altă persoană decât subiectul activ al infracțiunii din care provin bunurile, cunoscând că acestea provin din săvârșirea de infracțiuni.

Infracțiunea de finanțare a terorismului

Potrivit art. 36 alin. (1) din Legea nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului⁶ constituie infracțiune de finanțare a terorismului, punerea la dispoziția unei entități teroriste a unor bunuri mobile sau imobile, cunoscând că acestea sunt folosite pentru sprijinirea sau săvârșirea actelor de terorism, precum și realizarea ori colectarea de fonduri, direct sau indirect, ori efectuarea de orice operațiuni financiar-bancare, în vederea finanțării actelor de terorism.

Persoana juridică

Potrivit art. 25 alin. 3 Cod civil⁷, persoana juridică este orice formă de organizare care, întrunind condițiile cerute de lege, este titulară de drepturi și obligații civile.

Structuri juridice

Termenul de structuri juridice se referă la fiducii sau alte structuri juridice similare. Exemple de structuri juridice similare (în scopul CSB/CFT) include fiduciar, treuhand și fideicomiso.

Profesionist

Potrivit art. 3 alin. (2) din Codul civil sunt considerați profesioniști toți cei care exploatează o întreprindere.

Potrivit art. 8 alin. (1) din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, noțiunea "*profesionist*" prevăzută la art. 3 din Codul civil include categoriile de comerciant, întreprinzător, operator economic, precum și orice alte persoane autorizate să desfășoare activități economice sau profesionale, astfel cum aceste noțiuni sunt prevăzute de lege, la data intrării în vigoare a Codului civil.

⁶ Legea nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului a fost publicată în Monitorul Oficial din 8 decembrie 2004.

⁷ Codul civil a fost adoptat prin Legea nr. 287/2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 511 din 24 iulie 2009, modificată prin Legea nr. 71/2011 și rectificată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 427 din 17 iunie 2011 și în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 489 din 8 iulie 2011.

Exploatarea unei întreprinderi

Potrivit art. 3 alin. (3) din Codul civil, constituie exploatarea unei întreprinderi exercitarea sistematică, de către una sau mai multe persoane, a unei activități organizate ce constă în producerea, administrarea ori înstrăinarea de bunuri sau în prestarea de servicii, indiferent dacă are sau nu un scop lucrativ.

Bunuri

Potrivit art. 2 lit. c) din Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, bunurile înseamnă activele de orice fel, corporale sau necorporale, mobile ori imobile, tangibile sau intangibile, precum și documentele juridice sau instrumentele sub orice formă, inclusiv electronică sau digitală, care atestă un titlu ori un drept sau interese cu privire la acestea.

Client/clientelă

Potrivit art. 2 lit. r) din Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, client/clientelă înseamnă orice persoană fizică, juridică sau entitate fără personalitate juridică cu care entitățile raportoare desfășoară relații de afaceri ori cu care desfășoară alte operațiuni cu caracter permanent sau ocazional. Se consideră client al unei entități raportoare orice persoană cu care, în desfășurarea activităților sale, entitatea raportoare a negociat o tranzacție, chiar dacă respectiva tranzacție nu s-a finalizat, precum și orice persoană care beneficiază sau a beneficiat, în trecut, de serviciile unei entități raportoare.

Beneficiar real

Termenul de beneficiar real se referă la persoana fizică (persoanele fizice) care dețin(e) sau controlează în fond un client și/sau persoana fizică în numele căreia este realizată o tranzacție. De asemenea, include acele persoane care exercită controlul efectiv final asupra unei persoane juridice sau structuri juridice.

Constitutor

Constitutorul este persoana fizică sau juridică care transferă dreptul de proprietate asupra activelor către administratorii de active prin intermediul unui act fiduciar sau al unui angajament similar.

Grup

Potrivit art. 2 lit. m) din Legea 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, grup înseamnă un grup de întreprinderi format dintr-o societate-mamă, filialele acesteia și entități în cadrul cărora societatea-mamă sau filialele acesteia dețin o participație, precum și întreprinderile care au obligația depunerii situațiilor financiare consolidate, conform Legii contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Organizație teroristă

Termenul *organizație teroristă* se referă la orice grupare teroristă care: (i) comite, sau intenționează să comită, acte teroriste prin orice mijloace, direct sau indirect, în mod ilegal și de bună voie; (ii) este complice la comiterea unor acte teroriste; (iii) coordonează sau îndrumă alte persoane să comită acte teroriste; sau (iv) contribuie la comiterea unor acte teroriste de către un grup de persoane care acționează cu un scop comun, iar contribuția persoanei este intenționată și are scopul de a promova actul terorist sau persoana respectivă este conștientă de intenția grupului de a comite un act terorist.

Terorist

Termenul *terorist* se referă la orice persoană fizică care: (i) comite, sau intenționează să comită, acte teroriste prin orice mijloace, direct sau indirect, în mod ilegal și de bună voie; (ii) este complice la comiterea unor acte teroriste; (iii) coordonează sau îndrumă alte persoane să comită acte teroriste; sau (iv) contribuie la comiterea unor acte teroriste de către un grup de persoane care acționează cu un scop comun, iar contribuția persoanei este intenționată și are scopul de a promova actul terorist sau persoana respectivă este conștientă de intenția grupului de a comite un act terorist.

Codul CAEN

Reprezintă acronimul utilizat pentru a desemna clasificarea statistică națională a activităților economice din România.

Fiducia

Potrivit art.773 din Codul civil, fiducia înseamnă operațiunea juridică prin care unul sau mai mulți constitutori transferă drepturi reale, drepturi de creanță, garanții ori alte drepturi patrimoniale sau un ansamblu de asemenea drepturi, prezente ori viitoare, către unul sau mai mulți fiduciari care le exercită cu un scop determinat, în folosul unuia sau mai multor

beneficiari. Aceste drepturi alcătuiesc o masă patrimonială autonomă, distinctă de celelalte drepturi și obligații din patrimoniile fiduciarilor.

2.2. Cadrul legal aplicabil

În România, cadrul juridic principal în contextul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului este reglementat prin Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative.

Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, la data de 18 iulie 2019, iar prevederile sale au transpus Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene la data de 05 iunie 2015.

Potrivit legislației naționale, respectiv, în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (1), lit. g) din Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii sunt considerați entități raportoare, supravegheate de Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, acestora revenindu-le toate obligațiile incidente sub aspectul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

Prin Ordinul Președintelui Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor nr. 37 din data de 02.03.2021⁸ au fost aprobate Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, pentru entitățile raportoare supravegheate și controlate de Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor. În conformitate cu dispozițiile art. 3 lit. e) din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 129/2019 pentru

⁸ Ordinul Președintelui ONPCSB nr. 37 din 2 martie 2021 privind aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, pentru entitățile raportoare supravegheate și controlate de Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, publicat în Monitorul Oficial Nr. 240 din 9 martie 2021

prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, sunt entități reglementate furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii, alții decât cei prevăzuți la art. 5 alin. (1) lit. e) și f) din Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, așa cum sunt definiți la art. 2 lit. l) din această lege, inclusiv entități ce desfășoară efectiv activitățile menționate în definiția din lege, conform codurilor CAEN 6420, CAEN 6910 și CAEN 6820.

În ceea ce privește relevanța celor trei coduri CAEN menționate în mod explicit în cuprinsul Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, urmează să se constate că acestea au fost reglementate prin Ordinul Președintelui Institutului Național de Statistică nr. 377 din data de 03.05.2007 privind actualizarea Clasificării activităților din economia națională, având corespondent și în cuprinsul Ordinului Președintelui Institutului Național de Statistică nr. 377 actualizat la data de 17.04.2024, intrat în vigoare la data de 01.01.2025.

În cadrul Recomandării 5 FATF se statuează că țările ar trebui să declare finanțarea terorismului drept infracțiune. Această recomandare a fost elaborată cu obiectivul de a asigura faptul că țările au capacitatea legală de a urmări și de a aplica pedepse pentru persoanele care finanțează terorismul. La nivel național a fost adoptată Legea nr. 535 din 25 noiembrie 2004 privind prevenirea și combaterea terorismului, publicată în Monitorul Oficial nr. 1.161 din data 8 decembrie 2004. Această lege incriminează infracțiunea de finanțare a terorismului.

În vederea asigurării unei supravegheri și monitorizări eficiente a categoriilor de entități raportoare, s-a impus necesitatea identificării celor care desfășoară efectiv activitățile care intră sub incidența Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative.

În acest sens, a fost adoptată Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 53/2022⁹ privind modificarea și completarea Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative. Astfel, au fost stabilite în sarcina entităților raportoare prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. g) - k) din Legea nr. 129/2019, implicit furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii, a obligației de a

⁹ Ordonanța de Urgență nr. 53 din 21 aprilie 2022 privind modificarea și completarea Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial Nr. 394 din 21 aprilie 2022

notifica Oficiul, exclusiv electronic, cu privire la începere /suspendarea / încetarea activității care intră sub incidența acestei legi.

România, în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite și al Uniunii Europene și-a asumat angajamente internaționale, context în care precizăm că instrumentele cu forță juridică obligatorie ale acestor organizații stabilesc în sarcina statelor membre obligația de a adopta anumite măsuri legislative pentru punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale instituite de Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, în baza art. 41 din Carta Națiunilor Unite, și de Uniunea Europeană în cadrul Politicii externe și de securitate comune. În acest sens, cadrul național de implementare a sancțiunilor internaționale este reglementat prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 202/2008¹⁰, instituindu-se obligații pentru entitățile reglementate în ceea ce privește aplicarea sancțiunilor internaționale.

2.3. Principalele tipuri de societăți sau alte persoane juridice care pot fi create în România

2.3.1. Tipuri de societăți înregistrate la Oficiul Național al Registrului Comerțului

Din definiția furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii rezultă că entitățile care se circumscriu acestui sector, printre alte servicii pe care le prestează, constituie societăți sau alte persoane juridice. Intenția fundamentală ce rezultă din Recomandările FATF pentru acest sector este să se asigure că operațiunile și serviciile prestate nu sunt utilizate abuziv pentru facilitarea activităților infracționale.

De asemenea, furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii trebuie să identifice riscurile de SB/FT prezentate de serviciile pe care le furnizează pentru a evita posibilitatea de a săvârși infracțiuni din sfera de SB/TF sau de a deveni un accesoriu la comiterea unei astfel de infracțiuni. Acest lucru include analiza tipurilor de clienți cărora le prestează serviciile și a surselor utilizate pentru furnizarea de plăți, ceea ce poate determina o concentrare mai mare asupra monitorizării clienților și a fondurilor acestora pentru depistarea activităților neobișnuite sau suspecte.

Potrivit Notei interpretative la Recomandarea 24 FATF toate companiile înființate într-o țară trebuie să fie înregistrate în registrul comerțului în care ar trebui să se înregistreze denumirea

¹⁰ Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 202 din 4 decembrie 2008 privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale, publicată în Monitorul Oficial nr. 1.221/04.12.2024

companiei, dovada înregistrării, statutul și forma juridică, adresa sediului social, competențele de bază de reglementare și o listă a directorilor. Aceste informații ar trebui să fie disponibile publicului.

De asemenea, din cuprinsul Notei interpretative la Recomandarea 24 FATF, rezultă că la nivel național trebuie să fie implementate mecanisme care să identifice și să descrie diferitele tipuri, forme și caracteristicile de bază ale persoanelor juridice și procesele de creare a acelor persoane juridice, precum și înregistrarea informațiilor de bază cu privire la beneficiarii reali. Aceste informații ar trebui să fie disponibile publicului.

Carta drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene prevede la art. 16 că *“Libertatea de a desfășura o activitate comercială este recunoscută în conformitate cu dreptul Uniunii și cu legislațiile și practicile naționale”*¹¹.

În art. 45 din Constituția României se statuează ca accesul liber al persoanei la o activitate economică, libera inițiativă și exercitarea acestora în condițiile legii sunt garantate¹².

În accepțiunea definiției FATF persoana juridică se referă la alte entități în afară de persoanele fizice care pot stabili o relație permanentă în calitate de client cu o instituție financiară sau care deține proprietăți. Aceasta poate include companii, organisme corporative, fundații, parteneriate sau asociații și alte entități similare relevante.

Potrivit dispozițiilor art.188 Cod civil, sunt persoane juridice entitățile prevăzute de lege, precum și orice alte organizații legal înființate, deși nu sunt declarate de lege persoane juridice, îndeplinesc toate condițiile prevăzute la art.187 Cod civil, respectiv să aibă o organizare de sine stătătoare și un patrimoniu propriu afectat realizării unui anumit scop licit și moral, în acord cu interesul general. Orice persoană juridică se caracterizează prin cele trei elemente constitutive enumerate de lege pentru a putea deveni subiect de drept.

În altă ordine de idei, potrivit art. 189 Cod civil, persoanele juridice sunt de drept public sau de drept privat.

Scopul constituirii unei persoane juridice poate fi un scop lucrativ, a cărui rațiune constă în obținerea de profit, gestionarea eficientă a resurselor materiale sau financiare ale membrilor

¹¹ Carta drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene a fost proclamată de către Parlamentul European, Consiliu și Comisie, la Nisa, în anul 2000, și a fost publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. C 83/389 din 30 martie 2010

¹² Constituția României a fost adoptată în sesiunea Adunării Constituante din 21 noiembrie 1991, a fost publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.233 din 21 noiembrie 1991 și a intrat în vigoare în urma aprobării ei prin referendumul național din 8 decembrie 1991.

sau a celor atrase, dar scopul persoanei juridice poate fi și unul nonlucrativ, cum ar fi promovarea satisfacerii intereselor nepatrimoniale ale membrilor, activități filantropice, voluntariat, etc.

Libertatea economică implică dreptul de a începe o activitate economică. Din această perspectivă activitatea economică este definită de art. 2 lit a) din O.U.G nr. 44/2008¹³ ca fiind *“Activitatea cu scop lucrativ, constând în producerea, administrarea ori înstrăinarea de bunuri sau în prestarea de servicii”*. De asemenea, art. 1 alin. (1) din Legea nr. 31/1990 privind societățile, prevede că *“În vederea desfășurării de activități cu scop lucrativ persoanele fizice și persoanele juridice se pot asocia și pot constitui societăți cu personalitate juridică, cu respectarea dispozițiilor prezentei legi”*.

Totuși, Legea nr. 31/1990 privind societățile¹⁴ instituie o incapacitate specială de folosință pentru persoanele care au săvârșit infracțiunile de la art. 6 alin. (2) și care le fac nedemne de a avea calitatea de fondatori într-o societatea guvernată de această lege.

Astfel, art. 6 din Legea nr. 31/1990 privind societățile statuează că nu pot fi fondatori persoanele care, potrivit legii, sunt incapabile ori cărora li s-a interzis prin hotărâre judecătorească definitivă dreptul de a exercita calitatea de fondator ca pedeapsă complementară a condamnării pentru infracțiuni contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii, infracțiuni de corupție, delapidare, infracțiuni de fals în înscrisuri, evaziune fiscală, infracțiuni prevăzute de Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, sau pentru infracțiunile prevăzute de Legea nr. 31/1990 privind societățile.

În acest sens, în jurisprudența constituțională s-a statuat că accesul liber la o activitate economică nu poate fi realizat decât prin impunerea unui climat de disciplină economică, prin fixarea unui cadru normativ căruia agenții trebuie să se conformeze. Prin urmare, legiuitorul are deplină competență de a determina limitele și condițiile care trebuie respectate

¹³ Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 44 din 16 Aprilie 2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale publicată în Monitorul Oficial Nr. 328 din 25 aprilie 2008

¹⁴ Legea nr. 31/1990 adoptată la data de 05 noiembrie 1990 și republicată în temeiul art. XII din titlul II al cărții a II-a din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 279 din 21.04.2003, cu modificările ulterioare, dându-se textelor o nouă numerotare.

atât în ceea ce privește inițierea unei activități economice, cât și pe parcursul derulării (*Decizia Curții Constituționale nr. 338/2014*¹⁵).

Pe de altă parte, Recomandarea 28 FATF prevede că furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii trebuie să facă obiectul unor măsuri de reglementare și supraveghere pentru a asigura conformitatea acestora cu dispozițiile din materia SB/FT.

În accepțiunea Recomandărilor FATF, un mecanism de înregistrare este unul dintre mijloacele de identificare a furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii care desfășoară activitățile specificate în Recomandarea 22 FATF pentru care trebuie să se aplice măsurile de reglementare și supraveghere, inclusiv testul de „*competență și onorabilitate*”. De asemenea, acesta facilitează identificarea numărului de furnizori de servicii pentru societăți sau fiducii, în sensul evaluării și înțelegerii riscurilor de SB/TF și a măsurilor care trebuie luate pentru atenuarea acestora în conformitate cu Recomandarea 1 FATF.

Înregistrarea îi oferă unui supraveghetor mijloacele pentru a-și îndeplini rolul de „*gardian*” în ceea ce privește persoanele care pot desfășura activitățile descrise la Recomandarea 22. De asemenea, înregistrarea trebuie să garanteze că în urma obținerii calificării, furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii fac obiectul monitorizării conformității cu exigențele din materia SB/FT. Cadrul general de înregistrare trebuie să definească activitățile care fac obiectul înregistrării, să interzică persoanele sau întreprinderile neînregistrate care oferă aceste activități și să stabilească măsuri pentru respingerea înregistrărilor și pentru eliminarea „*personajelor negative*”.

Un test de competență și onorabilitate presupune interzicerea ca infractorii sau asociații acestora să dețină, să controleze sau să exercite o funcție de conducere în cadrul unui furnizor de servicii pentru societăți sau fiducii.

În cadrul Recomandării 28 FATF, se prevede că supraveghetorul trebuie să stabilească integritatea fiecărui beneficiar real, fiecărei persoane care deține controlul și a fiecărei persoane care deține o funcție de conducere în structura unui furnizor de servicii pentru societăți sau fiducii.

Ca expresie a cerințelor impuse de standardele FATF, art. 31 alin. (1) din Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative prevede că este interzisă desfășurarea

¹⁵ Decizia nr. 338 din 17 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial nr. 563 din 30 iulie 2014

activităților fără înregistrare de către furnizori de servicii pentru fiducii, societăți și alte entități sau construcții juridice. De asemenea, autoritățile competente au obligația de a verifica dacă persoanele care dețin o funcție de conducere în cadrul acestor entități și persoanele care sunt beneficiarii reali sunt persoane potrivite și competente care pot proteja entitățile respective împotriva utilizării lor abuzive în scopuri infracționale. Autoritățile cu atribuții de înregistrare au obligația de a adopta măsurile necesare, pentru a împiedica persoanele condamnate definitiv pentru infracțiunea de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului să dețină o funcție de conducere în cadrul acestor entități sau să fie beneficiarii reali ai acestora.

În accepțiunea Legii nr. 265 din 22.07.2022 privind registrul comerțului și pentru modificarea și completarea altor acte normative¹⁶, registrul comerțului este serviciul public de interes general prin care se asigură înregistrarea și publicitatea profesioniștilor persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale, înmatricularea și publicitatea profesioniștilor societăți, societăți europene, societăți cooperative, societăți cooperative europene, organizații cooperatiste de credit, grupuri de interes economic și grupuri europene de interes economic, cu sediul principal în România, înregistrarea și publicitatea sucursalelor acestora, precum și a sucursalelor persoanelor juridice enumerate cu sediul principal în străinătate.

Contractul de societate generează o entitate cu sau fără personalitate juridică. Dacă societatea are personalitate juridică aceasta este un profesionist. Patrimoniul social și răspunderea proprie sunt efecte ale personalității juridice.

Persoanele juridice dobândesc personalitate juridică de la data operării efective a înregistrării în registrul comerțului.

Cele mai frecvente forme societare/alte persoane juridice întâlnite în sistemul de drept național cu relevanță în materie pot fi prezentate astfel:

Societate cu răspundere limitată, este o formă de societate hibridă între societățile de persoane și cele de capitaluri, având personalitate juridică și al cărei capital social este divizat în părți sociale. Se caracterizată prin răspunderea asociaților numai până la concurența capitalului social subscris. Modul de constituire și funcționare al societății cu răspundere limitată este guvernat de Legea nr. 31/1990 privind societățile.

¹⁶ Legea nr. 265 din 22.07.2022 privind registrul comerțului și pentru modificarea și completarea altor acte normative cu incidență asupra înregistrării în registrul comerțului a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 750 din 26.07.2022.

✔ Societatea pe acțiuni este societatea cu personalitate juridică al cărei capital social este împărțit în acțiuni, iar obligațiile sociale sunt garantate cu patrimoniul social. Acționarii răspund numai în limita aportului lor. Modul de constituire și funcționare al societății pe acțiuni este guvernat de Legea nr. 31/1990 privind societățile.

✔ Societatea în nume colectiv este societatea ai cărei asociați practică, în conformitate cu actul de constituire, activitate de întreprinzător în numele societății și răspund solidar și nelimitat pentru obligațiile acesteia. Modul de constituire și funcționare al societății pe acțiuni este guvernat de Legea nr. 31/1990 privind societățile.

✔ Societatea în comandită simplă este acea societate ale cărei obligații sociale sunt garantate cu patrimoniul social și cu răspunderea nelimitată și solidară a asociaților comanditați; comanditarii răspund numai până la concurența aporturilor lor. Modul de constituire și funcționare al societății pe acțiuni este guvernat de Legea nr. 31/1990 privind societățile.

✔ Societatea în comandită pe acțiuni este acea societate ale cărei obligații sociale sunt garantate cu patrimoniul social și cu răspunderea nelimitată și solidară a asociaților comanditați; comanditarii răspund numai până la concurența aporturilor lor. Modul de constituire și funcționare al societății pe acțiuni este guvernat de Legea nr. 31/1990 privind societățile.

✔ Grupul de interes economic este o asociere între două sau mai multe persoane fizice sau juridice, constituită pe o perioadă determinată, în scopul înlesnirii sau al dezvoltării activității economice a membrilor săi, precum și al îmbunătățirii rezultatelor activității respective”. Regimul juridic al grupului de interes economic este reglementat de Legea nr. 161/2003¹⁷.

✔ Întreprinderi publice (regii autonome, companii și societăți naționale), societăți la care statul sau o unitate administrativ-teritorială este acționar unic, majoritar sau la care deține controlul) sunt forme societare guvernate de Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 109 din 30.11.2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice¹⁸.

¹⁷ Legea nr. 161 din 19 aprilie 2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, publicată în Monitorul Oficial nr. 279 din 21 aprilie 2003.

¹⁸ Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 109 din 30 noiembrie 2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice, publicată în Monitorul Oficial nr. 883 din 14 decembrie 2011.

✓ Cooperativa agricolă reprezintă o asociație autonomă de persoane fizice și/sau juridice, după caz, persoană juridică de drept privat, constituită pe baza consimțământului liber exprimat de părți, în scopul promovării intereselor membrilor cooperatori, în conformitate cu principiile cooperatiste, a implementării politicilor agricole de stimulare a asocierii producătorilor din domeniu, care se organizează și funcționează potrivit legii. Regimul juridic al cooperativei agricole este reglementat de Legea nr. 566 din 09.12.2004 a cooperației agricole¹⁹.

✓ Cooperativa de credit este instituția de credit constituită ca o asociație autonomă de persoane fizice unite voluntar în scopul îndeplinirii nevoilor și aspirațiilor lor comune de ordin economic, social și cultural, a cărei activitate se desfășoară, cu precădere, pe principiul întraajutorării membrilor cooperatori. Regimul juridic al cooperativei de credit este prevăzut de O.U.G. nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului²⁰.

✓ Societatea cooperativă este o asociație autonomă de persoane fizice și/sau juridice, după caz, constituită pe baza consimțământului liber exprimat de acestea, în scopul promovării intereselor economice, sociale și culturale ale membrilor cooperatori, fiind deținută în comun și controlată democratic de către membrii săi, în conformitate cu principiile cooperatiste. Regimul juridic al societății cooperative este guvernat de Legea nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperației²¹.

2.3.2. Condiții de înregistrare a persoanelor juridice în evidențele Oficiului Național al Registrului Comerțului.

Cererea de înmatriculare a unei persoane juridice cuprinde: numele și prenumele, codul numeric personal, domiciliul, cetățenia, data și locul nașterii reprezentantului persoanei juridice, conform actului de identitate, emis în condițiile legii, cu arătarea calității acestuia, tipul actului de identitate, seria/numărul, emitentul actului de identitate, data emiterii și a expirării acestuia, regimul matrimonial, după caz; firma, astfel cum aceasta figurează rezervată în registrul comerțului; sediul social; adresa de e-mail și/sau numărul de telefon ce urmează să fie utilizate în corespondența cu Oficiul Național al Registrului și la care urmează să primească notificări, precum și, dacă există, pagina de internet; data, semnătura.

¹⁹ Legea nr. 566 din 9 decembrie 2004 a cooperației agricole, publicată în Monitorul Oficial nr. 1236 din 22 decembrie 2004.

²⁰ O.U.G. nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului publicată în Monitorul Oficial nr. 1027 din 27 decembrie 2006.

²¹ Legea nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperației, publicată în Monitorul Oficial nr. 368 din 20 mai 2014.

Cererea de înmatriculare a unei persoane juridice este însoțită de înscrisurile prevăzute de legea care reglementează regimul juridic al fiecăreia dintre persoanele juridice supuse obligației de înregistrare.

În conformitate cu Recomandarea 24 FATF autoritățile competente trebuie să poată obține și să aibă acces în timp util la informații adecvate, corecte, actualizate cu privire la beneficiarii reali și controlul companiilor și a altor persoane juridice (informații privind beneficiarii reali) care sunt înființate la nivel național.

Utilizarea abuzivă a entităților care fac obiectul înregistrării în registrul comerțului poate fi redusă în mod substanțial dacă informațiile referitoare la proprietarul legal, cât și la proprietarul efectiv, sursa activelor entității și activitățile acestora sunt puse la dispoziția autorităților în timp util. În general, lipsa unor informații adecvate, exacte și actualizate privind beneficiarii reali facilitează SB/FT prin disimulare.

Prin raportare la standardele FATF dezvoltate în materia beneficiarului real, la nivelul Oficiului Național al Registrului Comerțului a fost creat Registrul beneficiarilor reali. Potrivit Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, persoanele juridice supuse obligației de înregistrare în registrul comerțului depun la înmatriculare și ori de câte ori intervine o modificare, o declarație privind beneficiarul real.

În contextul în care furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii sunt implicați în înființarea sau administrarea entităților și structurilor cu personalitate juridică, pot exista dificultăți în a obține și păstra informații actuale și corecte privind beneficiarii reali ai clientelei lor. Alte provocări pot apărea atunci când sunt acceptați clienți noi cu activitate economică minimă. În final, chiar dacă sursa informațiilor privind beneficiarii reali este un registru public, o altă sursă terță parte sau clientul, întotdeauna există un risc potențial legat de corectitudinea informațiilor, în special atunci când informațiile de bază au fost autoraportate. Informațiile furnizate de client trebuie apoi confirmate în mod adecvat în raport cu registrele publice și alte surse terțe părți de încredere, după caz. Acest lucru ar putea presupune alte întrebări clarificatoare adresate clientului direct. Scopul este de a garanta că furnizorul de servicii pentru societăți sau fiducii este satisfăcut în mod rezonabil cu privire la identitatea beneficiarului real.

2.3.3. Alte tipuri de persoane juridice

Asociația este subiectul de drept privat constituit de trei sau mai multe persoane care, pe baza unei înțelegeri, pun în comun și fără drept de restituire contribuția materială,

cunoștințele sau aportul lor în muncă pentru realizarea unor activități în interes general, al unor colectivități sau, după caz, în interesul lor personal nepatrimonial. Asociația se înscrie în Registrul asociațiilor și fundațiilor aflat la grefa judecătorei în a cărei circumscripție urmează să-și aibă sediul. Regimul juridic al asociației este guvernat de Ordonanța de Guvern nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații²².

✔ Fundația este subiectul de drept înființat de una sau mai multe persoane care, pe baza unui act juridic între vii ori pentru cauză de moarte, constituie un patrimoniu afectat, în mod permanent și irevocabil, realizării unui scop de interes general sau, după caz, al unor colectivități. Fundația dobândește personalitate juridică prin înscrierea sa în Registrul asociațiilor și fundațiilor aflat la grefa judecătorei în a cărei circumscripție își are sediul. Regimul juridic al asociației este guvernat de Ordonanța de Guvern nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații.

✔ Societatea Agricolă este o societate de tip privat, cu capital variabil și un număr nelimitat și variabil de asociați, având ca obiect exploatarea agricolă a pământului, uneltelor, animalelor și altor mijloace aduse în societate, precum și realizarea de investiții de interes agricol. Exploatarea agricolă poate consta în: organizarea și efectuarea de lucrări agricole și îmbunătățiri funciare, utilizarea de mașini și instalații, aprovizionarea, prelucrarea și valorificarea produselor agricole și neagricole și alte asemenea activități. Regimul juridic al societății agricole este guvernat de Legea nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură²³.

✔ Partidul politic este o asociație cu caracter politic al cetățenilor români cu drept de vot, care participă în mod liber la formarea și exercitarea voinței lor politice, îndeplinind o misiune publică garantată de Constituție. Partidul politic este o persoană juridică de drept public. Regimul juridic al partidului politic este guvernat de Legea partidelor politice nr. 14 din 09 ianuarie 2000, republicată²⁴.

✔ Sindicatul este o formă de organizare voluntară a angajaților/lucrătorilor în scopul apărării, susținerii drepturilor și promovării intereselor lor profesionale, economice, cultural-artistice, sportive sau sociale în relația cu angajatorul. La nivelul judecătoriilor sunt

²² Ordonanța Guvernului nr. 26 din 30 ianuarie 2000 cu privire la asociații și fundații publicată în Monitorul Oficial nr. 39 din 31 ianuarie 2000

²³ Legea nr. 36 din 30 aprilie 1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură, publicată în Monitorul Oficial nr. 97 din 6 mai 1991

²⁴ Legea partidelor politice nr. 14 din 9 ianuarie 2003, publicată în Monitorul Oficial nr. 408 din 10 iunie 2015.

organizate registre speciale de evidență a sindicatelor. Regimul juridic al sindicatului este guvernat de Legea nr. 367 din 19.12.2022 privind dialogul social²⁵.

 Patronatul este persoana juridică de drept privat, autonomă, fără caracter politic și fără scop patrimonial, constituită din patroni. La nivelul judecătoriilor sunt organizate registre speciale de evidență a organizațiilor patronale. Regimul juridic al patronatului este guvernat de Legea nr. 367 din 19 decembrie 2022 privind dialogul social.

 Asociația religioasă este persoana juridică de drept privat, formată din persoane fizice care adoptă, împărtășesc și practică aceeași credință religioasă. Asociația religioasă dobândește personalitate juridică prin înscrierea în Registrul asociațiilor religioase, care se instituie la grefa judecătoriei în a cărei circumscripție teritorială își are sediul. Regimul juridic al asociației religioase este guvernat de Legea nr. 489 din 28 decembrie 2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor²⁶.

2.4. Fiducia

Potrivit Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, furnizorul de servicii pentru societăți sau fiducii este un profesionist care, printre altele, exercită calitatea de fiduciar într-o fiducie sau într-o construcție similară acesteia sau intermediază ca altă persoană să exercite această calitate.

În accepțiunea Recomandărilor FATF termenul de fiducie trebuie interpretat în conformitate cu articolul 2 din *Convenția de la Haga privind legislația aplicabilă fiduciilor și recunoașterea acestora*.

Articolul 2 din această Convenție prevede că termenul „fiducie” se referă la relația juridică realizată – *inter-vivos* sau *mortis causa* – de o persoană, constitutorul, atunci când activele au fost puse sub controlul unui administrator de active în interesul beneficiarului sau cu un scop specific.

²⁵ Legea nr. 367 din 19 decembrie 2022, privind dialogul social, publicată în Monitorul Oficial nr. 1238 din 01 decembrie 2022

²⁶ Legea nr. 489 din 28 decembrie 2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, publicată în Monitorul Oficial nr. 201 din 21 martie 2014.

În sensul *Convenției de la Haga privind legislația aplicabilă fiduciilor și recunoașterea acestora*, o fiducie are următoarele caracteristici:

- ✓ activele constituie un fond separat și nu fac parte din proprietatea administratorului de active;
- ✓ titlul de proprietate asupra activelor fiduciare este în numele administratorului de active sau al unei alte persoane în numele administratorului de active;
- ✓ administratorul de active are autoritatea și datoria, în virtutea căreia este răspunzător, de a gestiona, utiliza sau ceda activele în conformitate cu condițiile fiduciare și cu obligațiile speciale impuse lui de lege.

Rezervarea anumitor drepturi și puteri de către constitutor și faptul că administratorul poate avea el însuși drepturi în calitate de beneficiar nu sunt neapărat incompatibile cu existența unei fiducii.

În ultimele decenii, infractorii au exploatat globalizarea sistemului financiar și a comerțului, precum și inovarea tehnologică, pentru a ascunde și a transfera fondurile lor ilicite în întreaga lume. Societățile și construcțiile juridice reprezintă principalul instrument utilizat pentru a masca infracțiunile de spălare a banilor sub forma unor tranzacții comerciale legitime, deseori prin intermediul unor structuri și rețele complexe. De asemenea, acestea pot fi utilizate pentru a comite diverse infracțiuni.

Uniunea Europeană a luat măsuri pentru a asigura transparența informațiilor privind beneficiarii reali ai societăților și construcțiilor juridice, inclusiv ai construcțiilor juridice care au o structură sau funcții similare cu cele ale fiduciilor, reglementate în conformitate cu dreptul sau cutuma statelor membre.

Având în vedere varietatea de trusturi și de construcții juridice utilizate în cadrul Uniunii Europene, articolul 31 alineatul (10) din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei prevede că statele membre trebuie să identifice acele construcții juridice care au o structură sau funcții similare trusturilor și să notifice Comisiei categoriile, caracteristicile, denumirile și, dacă este cazul, temeiul juridic al acestor construcții juridice. Comisia publică aceste notificări în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Fiduciile se numără printre construcțiile juridice identificate în mod specific de FATF și care sunt similare trusturilor. Aceste construcții juridice se bazează în general pe o schemă care implică trei părți, în care una sau mai multe entități transferă active către un fiduciar, în beneficiul unuia sau mai multor beneficiari identificați. O astfel de schemă presupune separarea activelor de activele personale ale entității care le transferă. În cadrul acestei construcții juridice, fiduciarul are o obligație de a gestiona activele în conformitate cu condițiile acordului încheiat cu entitatea care transferă.

Fiduciile sunt o construcție juridică destul de comună la nivel european, în special în țările francofone și latine. Caracteristicile specifice ale unei fiducii pot varia și se pot adapta în funcție de diferitele state membre și de sistemele juridice naționale respective. Din cuprinsul Raportului Comisiei Europene adresat Parlamentului European și Consiliului din data de 16.09.2020 prin care se evaluează dacă statele membre au identificat corespunzător și au supus obligațiilor stabilite de Directiva (UE) 2015/849 toate trusturile și construcțiile juridice similare reglementate în conformitate cu dreptul național rezultă că trei state membre au notificat construcții juridice de acest tip care sunt reglementate direct în dreptul intern. Acesta este cazul pentru *fiducies* franceze (articolul 2013 din Codul civil francez), *contrats fiduciaires* din Luxemburg (Legea din 27 iulie 2003) și *fiducia* din România (articolele 773 - 791 din Codul civil român).

Concluziile Raportului Comisiei Europene adresat Parlamentului European și Consiliului din data de 16.09.2020 arată că nu există o analiză concludentă la nivelul comunității internaționale pentru combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului cu privire la ceea ce constituie o construcție juridică similară unui trust.

Totuși, analiza arată că o gamă largă de construcții juridice prezintă similitudini cu *common law trust* în conformitate cu condițiile prevăzute la articolul 31 din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului. Pe de altă parte, construcții juridice precum *treuhand* sau *fiducie* pot fi considerate similare trustului din perspectiva funcției lor, în timp ce alte construcții juridice precum tutela, curatela și administrarea bunurilor defunctului pot fi considerate similare din perspectiva structurii lor.

Potrivit art. 773 din Codul civil, fiducia înseamnă operațiunea juridică prin care unul sau mai mulți constitutori transferă drepturi reale, drepturi de creanță, garanții ori alte drepturi patrimoniale sau un ansamblu de asemenea drepturi, prezente ori viitoare, către unul sau mai mulți fiduciar care le exercită cu un scop determinat, în folosul unuia sau mai multor beneficiari. Aceste drepturi alcătuiesc o masă patrimonială autonomă, distinctă de celelalte drepturi și obligații din patrimoniile fiduciarilor.

Totuși, potrivit art. 775 Cod civil, contractul de fiducie este lovit de nulitate absolută dacă prin el se realizează o liberalitate indirectă în folosul beneficiarului.

Persoanele angajate în operațiunea fiduciei sunt constituitorul, fiduciarul și beneficiarul.

Constituitorul trebuie să fie titularul drepturilor, fiduciarul este cel care le dobândește și le exercită, iar beneficiarul cel în folosul căruia sunt exercitate drepturile de către fiduciar. De asemenea, fiducia poate să fie constituită de către mai mulți constituitori, după cum pot exista mai mulți fiduciar sau mai mulți beneficiari.

Fiduciarul este considerat un adevărat proprietar al bunurilor care fac obiectul fiduciei, exercitând toate drepturile ce derivă din conținutul dreptului de proprietate, respectiv *ius utendi*, *ius fruendi* și *ius abutendi*, totuși exercițiul drepturilor se face numai în folosul beneficiarului.

Din perspectiva izvoarelor fiduciei, art. 774 alin. (1) din Codul civil statuează că fiducia este stabilită prin lege sau prin contract încheiat în formă autentică.

În conformitate cu dispozițiile Codului civil, pot avea calitatea de fiduciar în acest contract numai instituțiile de credit, societățile de investiții și de administrare a investițiilor, societățile de servicii de investiții financiare, societățile de asigurare și de reasigurare legal înființate, ceea ce demonstrează că fiduciarul este un subiect calificat.

De asemenea, avocații și notarii, indiferent de forma de exercitare a profesiei, pot avea calitatea de fiduciar; însă, aceste entități sunt excluse *de plano* din categoria furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii. Astfel, la art. 5 alin. (1) lit. g) din Legea nr.129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, se menționează *expressis verbis* că au calitatea de entități raportoare furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii, alții decât cei prevăzuți la lit. e) și f) din același act normativ.

Sintagma, “...alții decât cei prevăzuți la lit. e) și f)” se referă la auditorii, experții contabili, contabilii autorizați, evaluatorii autorizați, consultanții fiscali, persoanele care acordă consultanță financiară, de afaceri sau contabilă, alte persoane care se angajează să furnizeze, direct sau prin intermediul altor persoane cu care persoana respectivă este afiliată, ajutor material, asistență sau consiliere cu privire la aspectele fiscale, financiare, ca activitate economică sau profesională principală, notarii publici, avocații, executorii judecătorești și alte persoane care exercită profesii juridice liberale.

Exigențele impuse de legislația națională sunt o reflectare a Recomandărilor FATF cu relevanță în materie. Astfel, în Glosarul general aferent Notelor interpretative la

Recomandările FATF la definirea conceptului de întreprinderi și profesii nefinanciare desemnate se precizează textual că *“furnizorii de servicii pentru fiducii și companii se referă la toate persoanele sau întreprinderile care nu sunt înglobate în altă parte din aceste Recomandări...”*

Legea limitează exercitarea calității de fiduciar la persoane juridice sau fizice care sunt supuse unui control financiar strict pentru a se elimina orice riscuri de spălare a banilor proveniți din activități infracționale.

În cazul în care fiduciar rezultă dintr-un contract, sub sancțiunea nulității absolute, acesta trebuie să conțină următoarele elemente:

- ✓ drepturile reale, drepturile de creanță, garanțiile și orice alte drepturi patrimoniale transferate;
- ✓ durata transferului care nu poate depăși 33 de ani, începând de la data încheierii sale;
- ✓ identitatea constitutorului sau a constitutorilor;
- ✓ identitatea fiduciarului sau a fiduciarilor;
- ✓ identitatea beneficiarului sau a beneficiarilor ori cel puțin regulile care permit determinarea acestora;
- ✓ scopul fiduciei și întinderea puterilor de administrare și de dispoziție ale fiduciarului ori ale fiduciarilor.

De asemenea, potrivit art. 780 Cod civil, sancțiunea nulității absolute operează și în ipoteza în care contractul de fiducie și modificările sale nu sunt înregistrate la cererea fiduciarului, în termen de o lună de la data încheierii acestora, la organul fiscal competent să administreze sumele datorate de fiduciar bugetului general consolidat al statului.

Pot fi transmise cu titlu fiduciar bunuri mobile sau imobile, de orice natură, corporale sau incorporeale (creanțe, drepturi de proprietate intelectuală, fondul de comerț, etc)

Fiduciarul este partea calificată a contractului de fiducie. El este cel care primește bunurile și drepturile transmise de constitutor și căruia îi incumbă obligația de realizare a obiectivelor urmărite de fiducie.

Pentru a produce efecte față de terți fiduciar este opozabilă acestora de la data menționării sale în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare. În cazul în care contractul de fiducie are ca obiect drepturi reale imobiliare, aceste drepturi, inclusiv garanțiile reale imobiliare, se înscriu și în cartea funciară, pentru fiecare drept în parte.

La nivel național trebuie să se asigure că există informații adecvate, exacte și actualizate cu privire la fiducii, inclusiv informații privind constitutorul, administratorul și beneficiarul, care pot fi obținute sau accesate în mod eficient și în timp util de către autoritățile competente. Nota interpretativă la Recomandarea 25 descrie aceste informații ca incluzând informații de bază și informații privind beneficiarii efectivi și prevede că obligația de a obține și de a deține aceste informații să fie impusă administratorului sau persoanei care deține o poziție echivalentă.

Prin Ordinul Președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 1193 din 27 iulie 2021 a fost aprobată procedura de înregistrare a contractelor de fiducie sau ale construcțiilor juridice similare fiduciei, de organizare și funcționare a Registrului central al fiduciilor și al construcțiilor juridice similare fiduciilor. În cadrul declarației de înregistrare a contractelor de fiducie sau ale construcțiilor similare fiduciilor aferentă acestui ordin sunt reglementate aspecte cu privire la datele de identificare ale fiduciarului/fiduciarilor/persoanelor care dețin o poziție echivalentă într-o construcție juridică similară fiduciei, datele de identificare ale constitutorului/constitutorilor, datele de identificare ale beneficiarului/beneficiarilor, datele de identificare ale beneficiarului real al fiduciei sau al construcției juridice similare fiduciei, datele despre contractul de fiducie sau al construcției juridice similare fiduciei.

Recomandarea 25 FATF stabilește că furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii trebuie să ia măsuri pentru a preveni utilizarea abuzivă a structurilor juridice pentru spălarea banilor sau finanțarea terorismului. Ca expresie a acestei Recomandări la nivel național trebuie să existe informații adecvate, corecte și actualizate privind fiduciile, inclusiv informații privind constitutorul, administratorul de active și beneficiarii.

Din această perspectivă Legea nr.129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, conține dispoziții speciale în ceea ce privește declararea beneficiarului real. În cazul fiduciilor, beneficiarul real include toate persoanele următoare:

- ✓ constitutorul/constitutorii, precum și persoanele desemnate să îi/le reprezinte interesele în condițiile legii;
- ✓ fiduciarul/fiduciarii;
- ✓ beneficiarul/beneficiarii sau, în cazul în care identitatea acestuia/acestora nu este identificată, categoria de persoane în al căror interes principal se constituie sau funcționează fiducia sau construcția juridică similară;
- ✓ oricare altă persoană fizică ce exercită controlul în ultimă instanță asupra fiduciei sau a construcției juridice similare din dreptul străin prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate sau prin alte mijloace.

Fiduciile sunt, în general, constituite în scopuri esențiale și legitime. Cu toate acestea, pentru a preveni cazurile în care aceste construcții juridice pot fi folosite în mod abuziv de infractori care reușesc să eludeze măsurile de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului este esențială capacitatea de a identifica în mod adecvat și eficient beneficiarii reali ai acestor construcții juridice.

III. Evaluarea riscurilor de SB/FT

3.1. Supravegherea sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii la nivel național

Prevenirea spălării banilor sau finanțării terorismului are un rol fundamental pentru protejarea societății de potențiale prejudicii. Supraveghetorii joacă un rol esențial în protejarea sistemului financiar și a altor sectoare împotriva utilizării abuzive de către infractori. O abordare bazată pe risc presupune adaptarea răspunsului de supraveghere la riscurile evaluate.

Autoritatea competentă pentru supravegherea sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii din punct de vedere al CSB/CFT este Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor. Această instituție își desfășoară activitatea printr-o abordare sistematică, centrată pe evaluarea riscurilor, având ca obiectiv principal protejarea integrității sistemului financiar. Prin implementarea normelor legale naționale în materia prevenirii spălării banilor și a finanțării terorismului, se urmărește asigurarea unui mediu operațional sigur și transparent pentru toate entitățile implicate.

Supravegherea la nivel național se realizează atât prin metode *off-site*, cât și prin acțiuni de control *on-site*. Aceste instrumente de supraveghere utilizate în combinație, pot avea efecte de consolidare reciprocă în ceea ce privește eficacitatea supravegherii.

În cadrul activităților *off-site*, supravegherea se realizează prin analizarea datelor și informațiilor relevante cu privire la entitățile raportoare, utilizând un instrument analitic prestabilit. Această analiză permite evaluarea expunerii fiecărei entități la riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, ceea ce contribuie la o mai bună înțelegere a contextului operațional al acestora.

Ca urmare a evaluării, în cadrul procesului analitic, a gradului de expunere la riscul de spălare a banilor și finanțare a terorismului, pe baza datelor și informațiilor existente la nivelul Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, sunt obținute rezultate în baza cărora sunt inițiate acțiuni de verificare și control care implică verificări directe la sediul entităților raportoare, prin care se verifică în concret modul în care entitățile din acest sector respectă reglementările legale în domeniul CSB/CFT și aplică măsurile necesare pentru prevenirea activităților ilegale. Totodată, prin componenta supravegherii *on-site* se urmărește și creșterea nivelului de conștientizare și conformare a entităților raportoare cu obligațiile legale din domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului.

Responsabilitatea Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor de a supraveghea entitățile raportoare, implicit furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii, este fundamentată pe cadrul juridic național care îi conferă atribuții specifice. Supravegherea se realizează printr-un sistem operațional dedicat care evaluează riscurile asociate activităților entităților supravegheate. Acest proces analitic permite stabilirea frecvenței și intensității activităților de supraveghere, în funcție de rezultatele obținute în cadrul evaluărilor de risc.

Activitatea de supraveghere se realizează printr-un sistem operațional specific abordării pe bază de risc, ce implică procese analitice de evaluare a unor indicatori de risc, stabilind astfel nivelul de expunere la riscurile de SB/FT ale entităților raportoare. Frecvența și intensitatea activității de supraveghere sunt determinate pe baza evaluărilor Raportului de Evaluare Națională a Riscurilor de Spălare a Banilor și Finanțare a Terorismului (2022). În anul 2022 au fost efectuate supravegheri *off-site* pentru un număr de 359 de entități raportoare din categoria furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii. În baza rezultatelor supravegherii *off-site*, în anul 2022 au fost realizate 42 controale *on-site*, în anul 2023 au fost realizate 6 controale, iar în anul 2024 au fost realizate 2 controale. Aceste controale au avut ca scop evaluarea conformității cu normele legale și identificarea eventualelor deficiențe în gestionarea riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului.

De asemenea, în cadrul acțiunilor de control *on-site* efectuate de către Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, a fost evaluat statutul de "*fit and proper*" (potrivit și competent) al persoanelor din conducerea de nivel superior a societății, persoane care trebuie să dețină cunoștințele și expertiza necesare pentru a gestiona riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Rezultatele controalelor efectuate nu au relevat deficiențe semnificative, ceea ce sugerează un grad de conformitate rezonabil în rândul entităților supravegheate. Cu toate acestea, în sarcina tuturor entităților controlate s-a stabilit un plan de măsuri pentru remedierea anumitor deficiențe identificate. Complexitatea măsurilor dispuse s-a apreciat în concret. Deși aceste constatări sunt relevante pentru evaluarea riscurilor, trebuie interpretate cu prudență, având în vedere natura activităților desfășurate de către entitățile supuse controlului, precum și numărul limitat de controale.

Pe de altă parte, nu se poate face abstracție de dimensiunea efectivă a sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii, în contextul depunerii situațiilor financiare la unitățile Ministerului Finanțelor. Datele pentru anii 2021 - 2023 indică o creștere constantă a numărului de entități care au depus astfel de situații financiare: 13.656 în 2021, 15.395 în 2022 și 16.643 în 2023. Din aceste date rezultă că există o extindere a sectorului și, implicit, a potențialului de risc asociat, ceea ce subliniază importanța continuării monitorizării și consolidării măsurilor de prevenție pentru a asigura transparența și stabilitatea sistemului.

Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 53/2022 privind modificarea și completarea cadrului juridic național în materia prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului a impus obligația ca entitățile din acest sector să notifice Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor cu privire la începerea, suspendarea, încetarea sau desfășurarea activității. Nerespectarea acestor obligații antrenează răspunderea contravențională. În perioada supusă evaluării (2021 - 2024) s-au înregistrat 239 de notificări, transmise către Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor de către furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii.

Informațiile obținute din supravegherea realizată de către Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor reprezintă un punct de referință important pentru evaluarea riscurilor reziduale și inerente. Chiar dacă nu s-au identificat deficiențe majore, este posibil ca, în cazul unui număr mai mare de controale sau în contextul extinderii sectorului, riscurile să evolueze sau să devină mai evidente. Supravegherea trebuie să continue și să fie adaptată dinamicii sectorului. Din perspectiva evaluării riscurilor, o conformare parțială într-o anumită epocă la exigențele din materia SB/FT nu înseamnă automat riscuri scăzute.

CONCLUZIE

Informațiile obținute din supravegherea realizată de către Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor oferă o bază valoroasă pentru evaluarea riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului în sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii.

Totuși, aceste informații trebuie interpretate prin raportare la numărul entităților supravegheate și implicit la numărul de controale efectuate.

Este esențial ca evaluarea riscurilor să fie un proces continuu și dinamic, care să țină cont de evoluția sectorului și de posibilele amenințări emergente, pentru a asigura un sistem eficient de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.

3.2. Riscurile la nivel național

Identificarea și analiza riscurilor din sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii din România joacă un rol esențial în cadrul evaluării naționale. Această analiză se bazează pe răspunsurile formulate de furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii prin intermediul chestionarelor, axându-se, în esență, pe patru categorii de riscuri, după cum urmează:

Riscul privind clienții

Vizează identificarea și evaluarea tipologiilor de clienți, jurisdicțiile de proveniență și structurile juridice complexe care pot prezenta un risc ridicat de spălare a banilor și finanțare a terorismului. De asemenea, acest risc vizează dacă clienții sunt persoane fizice, persoane juridice sau persoane care reprezintă anumite structuri juridice, dacă clienții sunt cetățeni români sau străini și dacă există categorii specifice de clienți implicați (de exemplu, persoane expuse public). De asemenea, prezintă relevanță și activitatea economică sau activitatea profesională a clientului și a beneficiarului real al clientului, reputația clientului și a beneficiarului real al clientului, natura și comportamentul clientului și al beneficiarului real al clientului, inclusiv dacă acest lucru ar putea indica creșterea riscului de finanțare a terorismului.

Riscul privind produsele și serviciile

În principiu, se referă la riscurile asociate tipurilor de servicii oferite de furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii, cum ar fi: riscurile aferente constituirii de societăți sau a altor persoane juridice, exercitării funcției de administrator al unei societăți, riscurile aferente deținerii calității de asociat al unei societăți de persoane sau al unei asocieri în participație ori o calitate similară în cadrul altor persoane juridice, inclusiv riscurile derivate din activitățile de intermendiare ca o altă persoană să exercite aceste funcții ori calități. Analiza riscurilor privind produsele sau serviciile a avut în vedere și riscurile privind punerea la dispoziție a unui sediu social, a unui punct de lucru, a unei adrese comerciale, poștale ori administrative sau orice alt serviciu similar acestora, exercitarea calității de fiduciar într-o fiducie sau într-o construcție similară acesteia sau posibilitatea intermediarii ca o altă persoană să exercite această calitate. De asemenea, riscul privind produsele și serviciile vizează volumul și viteza tranzacțiilor, durata contractelor, nivelul de transparență sau de opacitate pe care îl permite produsul sau serviciul, etc.

Riscul privind tranzacțiile

Această categorie analizează riscurile asociate tranzacțiilor financiare efectuate, în special cele transfrontaliere, care pot facilita transferuri anonime sau suspecte, informații și analize primite de către Unitatea de Informații Financiare privind raportarea tranzacțiilor de către entitățile din cadrul sectorului, complexitatea și anonimatul tranzacțiilor efectuate.

Riscul de conformitate

Include măsurile și procedurile implementate de către furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii pentru a se conforma reglementărilor naționale și internaționale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Aceste domenii de risc sunt considerate critice și permit identificarea vulnerabilităților sectorului, având în vedere că acestea afectează aspecte fundamentale ale activităților desfășurate de către furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii, de la tipologia și profilul clienților, până la respectarea reglementărilor legale și monitorizarea tranzacțiilor. În continuare, vom analiza fiecare dintre aceste riscuri în mod detaliat, pe baza datelor colectate prin chestionare, oferind o imagine cuprinzătoare asupra expunerii sectorului la potențiale amenințări în ceea ce privește spălarea banilor și finanțarea terorismului.

3.2.1 Riscul privind clienții

Clienții sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii sunt, prin excelență, diversificați, putând fi constitutorii sau beneficiarii unei fiducii, structuri de tip societar sau alte entități cu personalitate juridică, care pot încerca ascunderea adevăratului beneficiar real sau persoana fizică ce exercită controlul efectiv al fiduciei, al societății sau al entității cu personalitate juridică. De asemenea, furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii pot pune la dispoziția unor clienți sedii sociale sau puncte de lucru, precum și prestarea în favoarea acestora a unor servicii de natură juridică.

Analiza riscurilor asociate clienților din sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii din România a evidențiat o serie de factori de risc specifici care sunt esențiali pentru înțelegerea vulnerabilităților sectorului în ceea ce privește spălarea banilor și finanțarea terorismului. Răspunsurile din chestionar furnizate de către entitățile din cadrul acestui sector au oferit date semnificative despre tipologia clienților și a beneficiarilor reali ai clienților, jurisdicțiile de proveniență și activitățile economice ale acestora. În cele ce urmează, sunt prezentate datele și riscurile relevante.

Toate entitățile din cadrul sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii care au completat chestionarul au indicat că desfășoară activități într-o proporție majoritară pe teritoriul României. Totuși, pentru entitățile care desfășoară tranzacții transfrontaliere cu clienți din alte jurisdicții, acest aspect necesită o monitorizare atentă, având în vedere că anumite jurisdicții pot fi mai vulnerabile la activități ilicite din cauza lipsei de reglementări stricte sau a standardelor mai scăzute de supraveghere financiară.

Proporția clienților din România este semnificativă, reprezentând 73,32% pentru entitățile chestionate din cadrul sectorului. Totuși, există clienți și din Uniunea Europeană, cu o pondere mai mică, respectiv 6,66%, iar în unele cazuri, există o mică proporție de clienți localizați în jurisdicții non-UE, respectiv 4,58%.

Răspunsurile entităților din cadrul sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii indică faptul că ponderea clienților persoane fizice, reprezintă circa 25% din totalul clienților. Deși procentul clienților persoane fizice este unul relativ redus, furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii pot dezvolta relații de afaceri cu clienți persoane juridice a căror structură poate face dificilă identificarea în timp util a adevăratului beneficiar real sau pot dezvolta relații de afaceri cu clienți persoane juridice care pot avea o complexitate deosebită a structurilor de control sau de acționariat. Este important ca entitățile din cadrul sectorului să fie vigilente și să implementeze măsuri adecvate de cunoaștere a clientului pentru a gestiona aceste riscuri în mod eficient.

Un alt risc notabil îl reprezintă clienții persoane expuse public. Deși ponderea persoanelor expuse public în rândul clienților furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii este relativ scăzută, respectiv 5,41%, acestea prezintă un risc ridicat de SB/FT din cauza potențialelor legături cu acte de corupție.

În altă ordine de idei, în ceea ce privește clienții ai căror beneficiari reali sunt persoane expuse public, din informațiile furnizate rezultă că aceștia au o proporție de 4,16%.

Furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii au implementat verificări suplimentare de identificare a clienților persoane expuse public, însă numai în proporție de 58,33%, ceea ce demonstrează un risc crescut, având în vedere că acest gen de clienți poate prezenta un risc mai mare de corupție.

O altă categorie de clienți cu risc ridicat este reprezentată de entitățile care activează în sectoare economice vulnerabile, conform Evaluării Naționale a Riscurilor de SB/FT. Din răspunsurile furnizate de entitățile chestionate rezultă că aproximativ 69% dintre clienții entităților chestionate activează în sectoarele cu risc ridicat potrivit Evaluării Naționale a Riscurilor de SB/FT.

Un risc suplimentar este dat de utilizarea structurilor juridice complexe care a fost identificat la un procent de 20,41% din clienții furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii. Aceste structuri prezintă un risc sporit în contextul în care pot fi utilizate adesea pentru a ascunde beneficiarii reali și pot fi un semnal de alarmă în ceea ce privește activitățile de spălare a banilor.

Din perspectiva procedurilor de identificare a clienților s-a constatat că aproximativ 72% dintre cei chestionați au proceduri care presupun întâlniri directe cu clienții pentru a verifica identitatea acestora.

De asemenea, 75% dintre cei chestionați au răspuns că folosesc ca proceduri de identificare ale clienților și verificări on-line sau prin platforme digitale, iar aproximativ 12% verifică documentele de identitate ale clienților prin procedee tehnologice.

Deși aproximativ 72% dintre entitățile chestionate fac verificări în persoană ale clienților, aceasta fiind o metodă tradițională, dar eficientă, care permite interacțiunea față în față și poate ajuta la identificarea semnelor de fraudă, totuși din răspunsurile furnizate rezultă că verificarea clienților se face și prin utilizarea tehnologiilor digitale, dar și prin utilizarea tehnologiilor avansate, ceea ce poate demonstra un risc relativ ridicat în ceea ce privește procedurile de identificare ale clienților. Este adevărat că digitalizarea poate aduce beneficii, însă ea poate introduce vulnerabilități, mai ales dacă nu sunt aplicate măsuri de securitate corespunzătoare.

În ceea ce privește actualizarea informațiilor despre client, din cuprinsul răspunsurilor furnizate de către entitățile din cadrul sectorului evaluat s-a constatat că 51,66% din respondenți au menționat că actualizează informațiile legate de client o dată pe an sau mai des, iar 26,66% au menționat că actualizează aceste informații la fiecare tranzacție importantă sau la activități neobișnuite identificate în cont. Aceste răspunsuri pledează pentru existența unei bune practici, deoarece permite menținerea informațiilor actualizate și relevante, reducând riscurile asociate clienților, totodată determinând și actualizarea informațiilor în timp real, în funcție de activitatea clientului, ceea ce poate ajuta la identificarea riscurilor emergente.

Cu toate acestea, nu se poate face abstracție că 23,33% dintre entitățile chestionate actualizează informațiile despre client numai în cazul unor schimbări semnificative în profilul clientului, ceea ce determină o abordare mai puțin proactivă, iar 6,66% dintre entitățile chestionate au declarat că nu au un proces regulat de actualizare a informațiilor în ceea ce privește clienții ceea ce poate genera expunerea la riscuri semnificative.

Din analiza răspunsurilor primite de la entitățile chestionate s-a constatat că în perioada 2021–2024 proporția clienților încadrați la gradul de risc ridicat de spălare a banilor/finanțarea terorismului este de aproximativ 2%. Acest aspect poate denota vulnerabilitatea în ceea ce privește riscurile asociate clienților, implicând în mod rezonabil dezvoltarea și implementarea unor măsuri și proceduri eficiente pentru identificarea și gestionarea acestui tip de clienți.

CONCLUZIE

Răspunsurile entităților din cadrul sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii la întrebările privind clienții relevă o serie de riscuri semnificative, inclusiv riscurile asociate clienților din jurisdicții cu risc ridicat, clienților persoane expuse public, celor care activează în sectoare economice identificate cu risc ridicat la nivel național și pertinenta încadrare a clienților pe grade de risc.

Chiar dacă majoritatea clienților provin din România și Uniunea Europeană, există o expunere moderată la riscurile transfrontaliere și la structurile juridice complexe.

Este necesară aplicarea continuă a măsurilor stricte de cunoaștere a clientelei și de *due diligence* pentru a reduce vulnerabilitățile și a preveni activitățile ilicite în sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii din România.

3.2.2. Riscul privind produsele și serviciile

Analiza riscurilor asociate produselor și serviciilor oferite de către furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii este fundamentală pentru înțelegerea expunerii sectorului la vulnerabilitățile legate de spălarea banilor și finanțarea terorismului. O analiză detaliată a răspunsurilor din chestionare indică faptul că entitățile din cadrul acestui sector oferă o gamă diversificată de servicii. Astfel, printre serviciile oferite figurează deținerea calității de acționar în cadrul unor persoane juridice, punerea la dispoziție a unor sedii sociale sau a unor puncte de lucru sau prestarea unor activități juridice pentru terți.

Conform datelor colectate prin intermediul chestionarelor și prelucrate ulterior, s-a constatat că 65 % dintre furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii dețin calitatea de acționari în cadrul unor persoane juridice, 28,33 % oferă servicii de punere la dispoziție a unor sedii sociale sau a unor puncte de lucru, iar 3,33% prestează activități juridice.

Din cuprinsul chestionarelor rezultă că 21,24 % dintre entitățile chestionate au declarat că desfășoră tranzacții cu plăți în numerar, deși folosesc și instrumente de plată fără numerar, ceea ce implică un flux redus de numerar.

Metodele și tehnicile de spălare a banilor presupun deseori înființarea unor structuri societare sau construcții juridice cu structuri complexe, opace, structuri în care adevărata identitate a beneficiarilor reali poate fi ascunsă prin utilizarea unor interpuși, determinând impietarea investigațiilor, dificultăți în identificarea persoanelor fizice ce dețin sau controlează în cele

din urmă entitatea sau a persoanelor fizice în numele ori în interesul căroara se realizează, direct sau indirect, o tranzacție, o operațiune sau o activitate.

Riscul ca serviciile furnizate de entitățile raportoare din acest sector să fie exploatate de infractori crește atunci când furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii nu depun diligențele necesare pentru îndeplinirea în mod corespunzător a tuturor obligațiilor ce decurg din prevederile legislației privind prevenirea și combaterea SB/FT sau când se adoptă o abordare formală a conformității, fără a se pune accent pe fond, pe aplicarea concretă, punctuală, a măsurilor care se impun în fiecare caz în parte.

CONCLUZIE

Riscul asociat produselor și serviciilor oferite de furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii este considerat a fi unul ridicat, în special din cauza pretării la înființarea unor structuri de tip societar sau a altor construcții juridice cu structuri complexe, opace, structuri în care adevărata identitate a beneficiarilor reali poate fi ascunsă, precum și posibilitatea folosirii entităților din cadrul acestui sector în activități infracționale.

Aceste activități prezintă provocări majore în ceea ce privește conformitatea cu reglementările din materia SB/FT.

3.2.3. Riscul privind tranzacțiile

Volumul tranzacțiilor furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii poate varia semnificativ în funcție de mai mulți factori, inclusiv dimensiunea pieței, tipul de servicii oferite, regiunea geografică și perioada de timp analizată.

Riscul de tranzacții reprezintă o dimensiune esențială în evaluarea vulnerabilităților sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii din România, fiind strâns legat de volumul, frecvența și natura tranzacțiilor desfășurate de către entitățile care oferă servicii în acest sector. În cadrul analizei au fost evidențiate mai multe aspecte relevante pe baza răspunsurilor primite la întrebările din chestionar.

În ceea ce privește volumul anual al tranzacțiilor, furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii au raportat un volum semnificativ de tranzacții în perioada 2021-2024. Din această perspectivă s-a constatat că valoarea maximă a tranzacțiilor anuale poate fi reprezentată astfel: valoarea aferentă anului 2021–269.570.472 RON; valoarea aferentă anului 2022–746.719.534 RON; valoarea aferentă anului 2023–641.746.887 RON și valoarea aferentă anului 2024 – 544.473.994 RON. Raportat la aceste valori se poate concluziona, în mod

rezonabil, că entitățile din cadrul sectorului sunt implicate activ în tranzacții, însă este importantă gestionarea eficientă a riscurilor asociate prin monitorizarea frecvenței și a naturii acestor tranzacții, în vederea asigurării securității și stabilității sectorului, precum și pentru prevenirea eventualelor riscuri financiare sau de conformitate.

Din analiza datelor și informațiilor avute în vedere la evaluarea sectorului s-a constatat un număr extrem de scăzut de rapoarte de tranzacții suspecte transmise către Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor de către furnizorii de servicii pentru societăți și fiducii pentru perioada evaluată.

De asemenea, în ceea ce privește implementarea unor sisteme de monitorizare și detectare a tranzacțiilor suspecte, din informațiile furnizate prin intermediul chestionarelor se poate concluziona că doar 6,66 % dintre respondenți au declarat că au implementat astfel de sisteme. Acest aspect sugerează o acțiune limitată în ceea ce privește utilizarea tehnologiilor și procedurilor menite să identifice și să prevină activitățile financiare suspecte în sector.

În aceste circumstanțe, sectorul pare să fie slab implicat în procesul de raportare și monitorizare a tranzacțiilor suspecte, ceea ce poate reprezenta un risc pentru integritatea sistemului financiar și pentru eforturile de prevenire a spălării banilor și finanțării terorismului. Raportat la cele expuse, se impune creșterea conștientizării, întărirea măsurilor de monitorizare și implementarea unor sisteme eficiente de detectare a tranzacțiilor suspecte.

În ceea ce privește raportarea sau sesizarea altor autorități sau instituții în afară de Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, s-a constatat că aceasta este scăzută în contextul în care doar 11,66% dintre furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii au precizat că au efectuat raportări sau sesizări către autoritățile sau instituțiile abilitate. Aceasta indică o potențială reticență sau lipsă de informare în ceea ce privește implicarea în raportarea activităților suspecte către alte entități abilitate, ceea ce poate afecta eficiența sistemului de prevenire și combatere a spălării banilor.

Deși 93,33 % dintre entitățile chestionate au declarat că efectuează verificări manuale pentru identificarea tranzacțiilor suspecte sau neobișnuite, totuși un procent redus, respectiv 8,33% dintre respondenți, au declarat că au implementat și procese automate de monitorizare, alertare și raportare. Acest lucru indică o prevalență a metodelor manuale în procesul de identificare a tranzacțiilor neobișnuite sau suspecte, existând posibilitatea unor oportunități de îmbunătățire prin adoptarea unor soluții automate pentru eficientizarea și sporirea acurateței proceselor de monitorizare.

Principalii indicatori de suspiciune identificați de către furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii includ tranzacțiile cu sume mari, nejustificate în raport de activitatea clientului (18,33%), tranzacțiile frecvente către jurisdicții cu risc ridicat (10%), tranzacțiile efectuate prin intermediul mai multor conturi (11,66%), refuzul clienților de a furniza informațiile necesare pentru conformarea la cerințele legale în materie (16,66%), schimbările neașteptate în comportamentul de tranzacționare al clienților (6,66%) și tranzacțiile legate de persoane expuse public (6,66%).

În perioada supusă evaluării s-a constatat că au fost transmise către Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor de către entitățile din sector un număr de 44 rapoarte de tranzacții cu numerar. Numărul redus al rapoartelor de tranzacții cu numerar poate demonstra în mod legitim existența unor lacune în ceea ce privește cunoașterea normelor care instituie obligația raportării tranzacțiilor cu numerar din materia care guvernează SB/FT. Totodată, nu putem neglija dispozițiile Legii nr. 70/2015 pentru întărirea disciplinei financiare²⁷ care limitează efectuarea plăților în numerar.

Acest fapt evidențiază necesitatea consolidării cunoștințelor și a respectării corespunzătoare a obligațiilor legale în domeniu.

CONCLUZIE

Riscul de tranzacții în sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii reprezintă o preocupare semnificativă pentru buna guvernare și integritatea operațiunilor.

Acest aspect derivă din complexitatea tranzacțiilor și structurilor juridice, riscuri de conformitate și reglementare, necesitatea imperativă a efectuării controalelor și asigurării funcției de audit independent, importanța *due diligence* și monitorizare continuă.

Pentru a minimiza riscurile de tranzacții în sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii este fundamental să se adopte o abordare proactivă, bazată pe controale riguroase, transparență și respectarea exigențelor legale.

Aceasta asigură integritatea operațiunilor și protejează interesele tuturor părților implicate.

²⁷ LEGE Nr. 70 din 2 aprilie 2015 pentru întărirea disciplinei financiare privind operațiunile de încasări și plăți în numerar și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 193/2002 privind introducerea sistemelor moderne de plată, publicată în Monitorul Oficial nr. 242 din 9 aprilie 2015

3.2.4. Riscul de conformitate

Riscul de conformitate reprezintă un aspect esențial în activitatea furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii, având în vedere cerințele riguroase impuse de legislația națională și internațională privind prevenirea spălării banilor și finanțarea terorismului.

În acest context, respectarea reglementărilor și aplicarea măsurilor adecvate pentru cunoașterea clientelei, monitorizarea tranzacțiilor și raportarea activităților suspecte sunt factori esențiali în gestionarea riscului de conformitate. Analiza datelor obținute din chestionarele completate de către furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii oferă o imagine detaliată asupra gradului de conformitate și a practicilor implementate de aceste entități.

Răspunsurile furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii rezultate din cuprinsul chestionarelor indică faptul că 96% au obținut venituri constante din activități desfășurate în perioada supusă evaluării, respectiv 2021-2024, în timp ce doar 4% nu au înregistrat venituri.

Conform informațiilor prezentate, procesul de identificare al clientelei în cadrul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii este diversificat, însă majoritatea entităților au adoptat măsuri similare pentru conformitate și securitate. Astfel, aproximativ 72% dintre entități efectuează verificarea în persoană, considerată adesea cea mai sigură metodă. De asemenea, 75% dintre entități optează și pentru verificări online, în timp ce aproximativ 12% utilizează și platforme digitale, ceea ce evidențiază o tendință spre digitalizare și eficientizare a procesului de verificare.

Furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii au implementat verificări suplimentare de identificare a clienților persoane expuse public, însă numai în proporție de 58,33%, ceea ce demonstrează un risc ridicat, având în vedere că acest gen de clienți poate prezenta un risc mai mare de corupție și spălare de bani.

De asemenea, 60% dintre entitățile chestionate realizează verificări suplimentare pentru clienții din jurisdicții cu risc ridicat. Aceste măsuri contribuie la gestionarea mai eficientă a riscurilor asociate, însă rămâne loc de o îmbunătățire pentru a asigura o acoperire mai completă și o reducere mai semnificativă a vulnerabilităților în procesul de verificare a clienților.

Este recomandabil ca procentul de implementare a acestor verificări să fie crescut pentru a consolida controalele interne și pentru a răspunde în mod eficient riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului.

Un aspect esențial în modernizarea acestor proceduri este utilizarea inteligenței artificiale pentru verificarea documentelor de identitate, tehnologie adoptată de aproximativ 12% dintre entități. Implementarea inteligenței artificiale aduce beneficii semnificative, precum creșterea eficienței, reducerea erorilor și îmbunătățirea preciziei în identificarea clienților și în detectarea eventualelor riscuri, asigurând totodată conformitatea cu cerințele legale în domeniu.

Un procent de 6,66% dintre furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii care au făcut obiectul chestionării au implementat sisteme automate pentru monitorizarea și detectarea tranzacțiilor suspecte, un element cheie în gestionarea riscului de conformitate și prevenirea activităților de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Implementarea acestor soluții oferă furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii capacitatea de a seta reguli configurabile, scoruri de risc și alerte automate, astfel încât să poată identifica tranzacții care depășesc anumite praguri valorice sau care provin din jurisdicții cu risc ridicat. Raportat la procentul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii care au implementat sisteme automate pentru monitorizarea și detectarea tranzacțiilor suspecte se poate concluziona că numărul entităților din sector care utilizează de aceste sisteme este scăzut.

Deși sistemele sunt disponibile și utilizate, numărul de tranzacții suspecte raportate la Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor rămâne extrem de scăzut. Acest aspect sugerează fie că tranzacțiile suspecte sunt rar întâlnite în cadrul acestor entități, fie că există potențiale deficiențe în ceea ce privește acuratețea identificării și evaluării riscurilor.

În ceea ce privește raportarea sau sesizarea altor autorități sau instituții în afară de Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor, s-a constatat că aceasta este scăzută în contextul în care doar 11,66% dintre furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii chestionați au precizat că au efectuat raportări sau sesizări către autoritățile sau instituțiile abilitate.

În ceea ce privește existența unor politici, norme și proceduri cu relevanță în materia prevenirii și combaterii spălării banilor sau finanțării terorismului, din răspunsurile furnizate prin intermediul chestionarelor s-a constatat că 90% dintre respondenți au precizat că au fost elaborate astfel de documente la nivelul entităților.

De asemenea, prin raportare la răspunsurile avansate de către cei chestionați, s-a constatat că doar 78,33% dintre furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii pun în aplicare în mod efectiv politici, proceduri și instruiri cu relevanță în materia prevenirii și combaterii spălării banilor sau finanțării terorismului.

Un element relevant din perspectiva riscului de conformitate îl constituie implementarea de către furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii a controalelor interne privind modul de punere în aplicare a politicilor, normelor, procedurilor cu incidență în materia spălării banilor sau finanțării terorismului. Sub acest aspect, din informațiile furnizate de către entitățile din cadrul sectorului evaluat rezultă că 85% dintre entități au implementat în mod efectiv controale interne.

În ceea ce privește identificarea și evaluarea riscurilor aferente activităților desfășurate de către furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii, din cuprinsul chestionarelor se poate concluziona că 95% dintre aceștia și-au evaluat riscurile aferente propriei activități, ceea ce demonstrează un nivel foarte ridicat de eficiență în procesul de management al riscurilor.

Din perspectiva instruirii personalului care activează în cadrul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii în ceea ce privește expunerea entităților la fenomenul spălării banilor sau finanțării terorismului, răspunsurile furnizate determină concluzia că printre programele de instruire figurează cursurile online (50%), instruirea la fața locului (75%), iar 16,66% nu au dezvoltat programe de instruire a salariaților în materie de SB/FT.

De asemenea, în perioada supusă evaluării, s-a constatat că într-o proporție de 66,66% personalul entităților chestionate din cadrul sectorului a participat la sesiunile de instruire organizate de Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor.

Sub aspectul frecvenței instruirii personalului, în ceea ce privește politicile și procedurile interne de spălare a banilor sau finanțare a terorismului, s-a constatat că 60% dintre respondenți au declarat că efectuează instruirii o dată pe an sau mai des, 41,66% efectuează aceste instruirii la angajare, 51,66% au precizat că efectuează aceste instruirii ori de câte ori apare o noutate legislativă relevantă pentru domeniu, iar pentru 16,66% au menționat că nu există o frecvență stabilită a instruirilor.

Instruirea personalului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii prezintă o importanță majoră deoarece ajută la identificarea și cunoașterea informațiilor despre clientelă, precum și la identificarea societăților sau a altor construcții juridice care sunt structurate pentru a fi utilizate în scheme de SB/FT.

Există un grad de conștientizare și participare la programe de instruire în domeniul SB/FT, dar există și zone lacunare care necesită dezvoltarea de programe în mod constant și stabilirea unor politici clare de frecvență a instruirii. Implementarea unor politici stricte și creșterea frecvenței și diversității sesiunilor de training pot contribui la consolidarea capacității entităților de a preveni spălarea banilor și finanțarea terorismului.

CONCLUZIE

Riscul de conformitate în sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii din România este un element de importanță majoră, dat fiind că lipsa sau insuficienta conformitate cu regulile care guvernează materia poate antrena sancțiuni semnificative sau poate expune entitățile din sector la riscuri legale și reputaționale.

Deși furnizorii de servicii pentru societati sau fiducii au implementat în mod rezonabil măsuri de conformitate, inclusiv proceduri KYC și soluții automate de monitorizare, totuși rămân provocări legate de uniformitatea aplicării acestora, de identificarea și raportarea activităților suspecte, ce poate indica dificultăți în recunoașterea indicatorilor de suspiciune și cunoașterea insuficientă a tipologiilor de SB/FT în domeniu.

Monitorizarea atentă, aplicarea constantă a măsurilor de prevenire, instruirea adecvată a angajaților, efectuarea periodică a unor controale de conformitate sunt elemente esențiale pentru a asigura integritatea acestui sector atât de diversificat.

3.3. Criminalitate și tendințe emergente în sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii

Combaterea fenomenului de spălare a banilor constituie o preocupare constantă a statelor care și-au concentrat eforturile pe adoptarea unor standarde de reglementare obligatorii sau cu caracter de recomandare, dar și pe elaborarea și implementarea unor sisteme naționale eficiente de prevenire și combatere a acestui fenomen.

În esență, spălarea banilor este procesul prin care infractorii încearcă să ascundă originea reală a veniturilor provenind din activități criminale.

Un instrument juridic internațional cu relevanță în materia combaterii spălării banilor și finanțării terorismului îl constituie Convenția Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului (Convenția de la Varșovia), ratificată de România prin Legea nr. 420/2006²⁸.

²⁸ Legea nr. 420/2006 pentru ratificarea Convenției Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului, adoptată la Varșovia la 16 mai 2005, a fost publicată în Monitorul Oficial al României nr. 968 din 04 decembrie 2006.

În preambulul Directivei (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei se statuează că fluxurile de bani iliciți pot deteriora integritatea, stabilitatea și reputația sectorului financiar și pot amenința piața internă a Uniunii, precum și dezvoltarea internațională. De asemenea, spălarea de bani, finanțarea terorismului și criminalitatea organizată rămân probleme semnificative care ar trebui abordate la nivelul Uniunii Europene.

În altă ordine de idei, soliditatea, integritatea și stabilitatea instituțiilor de credit și instituțiilor financiare și încrederea în sistemul financiar al Uniunii Europene ar putea fi puse grav în pericol de eforturile infractorilor și ale complicilor acestora fie de a disimula originea produselor infracțiunii, fie de a canaliza fonduri legale sau ilegale în scopuri teroriste.

La nivel național, infracțiunea de spălare a banilor este în prezent incriminată de Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative.

Un document cu relevanță în materie îl constituie *Strategia națională împotriva criminalității organizate 2021-2024*²⁹. Potrivit acestui document, criminalitatea organizată a devenit o realitate de neignorat, cu evoluție semnificativă în ultimii ani și o proiecție de dezvoltare îngrijorătoare în cel mai înalt grad pentru autoritățile de aplicare a legii. Criminalitatea organizată afectează cetățenii și comunitățile în cele mai diverse și severe modalități. Viața, integritatea fizică, libertatea, patrimoniul, liniștea și încrederea în propria siguranță personală și a familiei fiecărui cetățean, precum și pacea socială sunt în pericol cât timp fenomenul de criminalitate organizată persistă și se multiplică, viața economică și socială a comunităților este perturbată, individul și societatea în ansamblu sunt ținte permanente ale acestui flagel. Crima organizată trebuie confruntată frontal, sever și cu toate mijloacele, până la diminuarea și anihilarea ca fenomen infracțional.

Potrivit acestei strategii, globalizarea, ca fenomen complex socio-economic, a amplificat implicarea grupurilor de criminalitate organizată în activități transnaționale, rezultate inclusiv prin creșterea interesului arătat de grupurile infracționale din alte țări pentru

²⁹ *Strategia națională împotriva criminalității organizate 2021- 2024* a fost aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 930 din 1 septembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 898 din 20 septembrie 2021.

România. Totodată, modul de acțiune a grupurilor de criminalitate organizată a evoluat, fiind preferată o abordare caracterizată de adaptabilitate în funcție de oportunități și cererea existentă, în detrimentul unui *modus operandi* tradițional. Aceasta încurajează racordarea grupurilor autohtone la rețele internaționale de crimă organizată și plasarea câștigurilor ilicite în afara jurisdicției naționale.

În consecință, se impun evaluarea și prioritizarea amenințărilor și a vulnerabilităților, corelarea și eficientizarea mecanismelor de cunoaștere, prevenire și contracarare de care statul român dispune, respectiv consolidarea dialogului și a cooperării interinstituționale în cadrul unei abordări integrate de tip strategic.

Dincolo de măsurile de coerciție de natură penală stabilite la nivel național, se impune un efort de prevenție de către furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii în domeniul sistemelor financiare.

În procesul de evaluare a riscurilor asociate sectorului supus evaluării au fost colectate date și informații reprezentând contribuții relevante de la organele de aplicare a legii și de la alte autorități competente în domeniu. Aceste contribuții au oferit o perspectivă cuprinzătoare asupra tipologiilor asociate sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii, modul de operare și riscurile identificate, evidențiind vulnerabilitățile pe care infractorii le pot exploata la nivel național.

Furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii sunt adesea implicați în înființarea și administrarea societăților sau a altor construcții juridice, având un rol cheie pentru sectorul financiar. În aceste circumstanțe, furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii pot fi utilizați în mod voluntar sau involuntar, în desfășurarea activităților de spălare a banilor.

Utilizarea entităților din cadrul sectorului evaluat conferă infractorilor un grad ridicat de anonimitate, în contextul înființării unor societăți sau altor structuri juridice complexe prin care se denaturează scopul economic real, ceea ce complică monitorizarea și urmărirea fluxurilor financiare, în special în cazurile care implică jurisdicții multiple.

Infractorii pot profita de oportunitatea de a menține controlul asupra activelor obținute ilegal, uzând de diverse mecanisme de disimulare pentru a afecta capacitatea autorităților abilitate de a identifica proprietarii acestora și proveniența activelor.

Atât structurile de tip societar, cât și fiduciile prezintă un interes deosebit pentru infractori în contextul în care aceste structuri sunt percepute ca vehicule utile pentru obținerea rezultatului dorit.

De asemenea, în cadrul acestui sector prezintă relevanță companiile “*paravan*”, entități care nu au active sau nu dezvoltă în mod efectiv relații de afaceri, dar care pot fi folosite și în scopuri ilegite prin ascunderea beneficiarilor reali sau pentru a crea o percepție de legalitate.

Din această perspectivă și companiile inactive pot fi folosite în activități infracționale, generându-se percepția că acele companii acționează în condiții de legalitate deoarece sunt înființate de mulți ani.

La nivel global, structurile de tip societar sau diversele forme fiduciare joacă un rol complex, variat și esențial în economiile moderne. Structurile societare permit executarea unui număr mare de activități comerciale și dețin o gamă largă de active. Ele sunt fundamentul majorității activităților de afaceri, având o contribuție fundamentală la prosperitatea generală. Dincolo de rolul esențial în sistemul economic la nivel mondial, aceste entități pot fi utilizate abuziv în anumite circumstanțe, inclusiv spălare de bani, corupție, ascunderea transferului unor active în detrimentul creditorilor, practici fiscale ilicite, înșelăciune sau delapidare, fraude pe piața financiară. Utilizarea abuzivă a entităților în scopuri infracționale poate amenința stabilitatea și integritatea pieței financiare în ansamblu. Pe de altă parte, tipurile de entități care sunt cel mai adesea utilizate abuziv în scopuri ilicite sunt cele care oferă cel mai înalt grad de anonimitate.

La nivel național a fost identificat un număr redus de cazuri în care au fost săvârșite infracțiuni de spălare a banilor care au avut la bază infracțiuni predicat asociate sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii, însă complexitatea acestora și tehnicile de disimulare a fondurilor utilizate conturează o pericolozitate sporită.

Datele și informațiile colectate de la organele competente indică faptul că evaziunea fiscală, înșelăciune, infracțiunile de fals, abuzul în serviciu, sunt cele mai frecvente infracțiuni asociate sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii, sublinind riscurile majore pe care le implică utilizarea acestui sector de către infractori.

Infracțiunea de spălare a banilor presupune preexistența unei alte infracțiuni. Această infracțiune este denumită infracțiune principală sau primară, premisă, predicat. Este vorba despre infracțiunea din care provine bunul, însă infracțiunea de spălare a banilor are un caracter autonom și poate fi urmărită separat de infracțiunea principală. În acest sens, prezintă relevanță Decizia nr.16/2016 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în cadrul

dosarului nr.1624/1/2016, completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală³⁰.

Din informațiile colectate de la autorități rezultă că, în perioada supusă evaluării, au fost întocmite 2 dosare penale entităților din cadrul sectorului, având ca obiect infracțiuni de spălarea banilor pentru care fondurile provin din infracțiuni de corupție, dispunându-se trimiterea în judecată a inculpaților. În ceea ce privește măsurile asigurătorii dispuse în aceste cauze penale, s-a constatat că valoarea acestora a depășit 14,27 milioane de lei.

La nivelul organelor de urmărire penală au fost înregistrate un număr total de 31 de dosare penale pentru infracțiuni de spălarea banilor. Astfel, în 15 dosare s-a dispus începerea urmăririi penale *in rem*, în 5 dosare s-a dispus începerea urmăririi penale *in personam*, în 2 dosare s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale, într-un dosar s-a dispus declinarea de competență, iar în 8 dosare s-au dispus soluții de clasare.

Criminalitatea transfrontalieră reprezintă o vulnerabilitate semnificativă în sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii. În cadrul tranzacțiilor transfrontaliere, aceste entități sunt adesea folosite pentru operațiuni internaționale complexe, implicând multiple jurisdicții, ceea ce creează provocări semnificative pentru autoritățile competente în investigarea și combaterea acestor infracțiuni.

În contextul riscurilor asociate sectorului furnizorilor de servicii pentru societati sau fiducii, rapoartele de tranzacții suspecte transmise de entitățile din sector reprezintă un instrument esențial în identificarea și prevenirea activităților infracționale.

În perioada 2021-2024, la nivelul Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor numărul rapoartelor de tranzacții suspecte primite de la furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii a fost extrem de redus.

Raportările specifice sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii, rămân insuficiente pentru a oferi o imagine completă a riscurilor, ceea ce sugerează necesitatea unei supravegheri mai riguroase și a dezvoltării capacităților de analiză.

Sfera serviciilor prestate de către entitățile din cadrul sectorului este una diversificată, iar infractorii își ajustează permanent modul de operare pentru a profita de vulnerabilitățile existente. Deși autoritățile și sectorul privat depun eforturi pentru a implementa măsuri mai

³⁰ Decizia nr.16/2016 pronunțat de Inalta Curte de Casatie si Justitie a fost publicata in Monitorul Oficial, Partea I, nr. 654 din 25.08.20216

stricte de supraveghere și reglementare, este necesară identificarea unor mecanisme apte de a monitoriza și urmări eficient tranzacțiile și a preveni activitățile ilicite.

Cu toate că numărul cazurilor de spălare a banilor asociate sectorului este redus, utilizarea structurilor corporative și a fiduciilor pentru ascunderea ilicită a fondurilor, crearea de societăți offshore sau de tip “*paravan*”, utilizarea unor scheme de facturare fictivă, creează riscuri majore. Criminalitatea transfrontalieră complică eforturile autorităților în urmărirea fluxurilor financiare și recuperarea fondurilor ilicite.

Pentru a aborda aceste riscuri emergente, permanenta adaptare a legislației naționale, intensificarea cooperării internaționale, în special cu instituții precum Europol, sunt esențiale. De asemenea, datele și informațiile limitate existente la nivel național subliniază necesitatea unei supravegheri mai riguroase pentru a oferi o înțelegere completă a fenomenului infracțional și pentru a proteja integritatea sistemului financiar.

Infracțiunea de spălare a banilor impune, prin excelență, o abordare atentă, atât din perspectiva preocupărilor de prevenire și sancționare a acestora adoptate în ordinea juridică internă, cât și din perspectiva complexității din ce în ce mai sporite a mecanismelor utilizate pentru săvârșirea faptelor.

CONCLUZIE

Sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii impune o atenție sporită, o monitorizare continuă și o adaptare permanentă la noile tendințe și riscuri infracționale pentru a preveni exploatarea fenomenului infracțional și pentru a asigura protecția sistemului financiar național și internațional.

Este esențială o abordare integrată, combinând tehnologia, legislația, colaborarea între autorități și sectorul privat, precum și conștientizarea riscurilor de criminalitate.

IV. Amenințări și vulnerabilități specifice sectorului

4.1. Tipologia de spălarea banilor în sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii

Analizarea metodelor și tehnicilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului și înțelegerea evoluției în timp sunt fundamentale pentru adoptarea politicilor și strategiilor destinate combaterii criminalității financiare.

Pertinenta cunoaștere a tipologiilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului determină identificarea metodelor și tendințelor viitoare manifestate în această materie.

Conceptele de bază ale procesului de spălare a banilor au fost definite de un comitet de experți FATF în cadrul unui raport elaborat anul 2005³¹.

Metoda - implică combinarea unor tehnici, mecanisme și instrumente care conturează o procedură particulară pentru desfășurarea activității de SB sau FT.

Tehnica - implică o acțiune sau o modalitate specifică prin care se desfășoară activitatea de SB sau FT. Tehnicile în contextul SB/FT pot include structurarea tranzacțiilor, amestecarea fondurilor legitime cu cele ilegite, subevaluarea sau supraevaluarea bunurilor, depunerea de fonduri într-un cont bancar, transmiterea de fonduri prin transfer bancar internațional, etc

Mecanismul - este un sistem prin intermediul căruia se realizează o parte a procesului de SB sau FT. Sunt mecanisme instituțiile financiare, cazinourile online, entități corporative, etc.

Instrumentul - este un obiect care este utilizat în procesul de SB sau FT. Exemple de instrumente SB/FT includ fonduri în numerar, cecuri, scrisori de credit, metale și pietre prețioase, proprietăți imobiliare, valori mobiliare, etc

³¹ FATF, Money Laundering and Terrorist Financing Typologies, 2004-2005

 Schemă: o schemă SB sau FT este procesul care combină diverse metode (tehnici, mecanisme și instrumente) într-o structură infracțională.

 Tipologie: o serie de scheme de combatere a spălării banilor sau a finanțării terorismului care par a fi construite într-un mod similar sau utilizând aceleași metode sau metode similare. Prin studiul tipologiilor SB/FT, se pot detecta punctele slabe care vor permite dezvoltarea unor contramăsuri adecvate.

 Descrierea tipologiei:

Furnizorul de servicii pentru societăți sau fiducii AB SRL a constituit societatea CD SRL administrată de către numitul TN.

La o dată apropiată constituirii societății CD SRL, furnizorul de servicii pentru societăți sau fiducii AB SRL a constituit societățile LM SRL, MM SRL, NP SRL, societăți care au prezentat ulterior un comportament fiscal neconform.

În perioada 2021-2024 numitul TN a dispus înregistrarea în evidențele contabile ale societății CD SRL, precum și în alte documente legale (declarații fiscale) a unor cheltuieli aferente unor operațiuni comerciale nereale, constând în achiziții de la societățile LM SRL, MM SRL, NP SRL, achiziții care nu au avut loc în realitate. Scopul acestor preținse achiziții l-a reprezentat diminuarea obligațiilor fiscale. Prin această activitate infracțională s-a creat bugetului de stat un prejudiciu substanțial (compus din valoare TVA și impozit pe profit).

De asemenea, numitul TN, în calitate de administrator al societății CD SRL, a transferat în mod repetat, sumele menționate în facturile fiscale înregistrate în scopul diminuării bazei impozabile.

Transferul sumelor s-a realizat prin 58 de operațiuni, cu titlu de “plăți contravaloare prestări servicii”, din conturile bancare ale societății CD SRL în conturile bancare ale societăților LM SRL, MM SRL, NP SRL (societăți care nu au prestat serviciile respective și nici nu au livrat marfa menționată în facturi), de unde au fost transferate în conturile unor persoane fizice și ulterior retrase în numerar de alte persoane de la automatele bancare și restituite numitul TN, în scopul disimulării originii ilicite a sumelor provenite din evaziune fiscală.

Pentru disimularea provenienței ilicite a sumelor rezultate din evaziune fiscală inculpatul le-a supus procesului de spălare prin transferul acestora în conturile celor trei societăți pretins furnizoare (etapa plasării) de unde au fost transferate în conturile numiților DE, PV, TG

(etapa stratificării) și imediat au fost retrase în numerar de la bancomat, fiind restituite numitului TN (etapa integrării).

➤ Indictori specifici tipologiei:

- ✓ societățile LM SRL, MM SRL, NP SRL nu au desfășurat activitate la sediul social declarat, nu au avut sediu secundar sau punct de lucru declarat în care să desfășoare realmente activitate, tranzacțiile efectuate prin intermediul acestor societăți fiind în contradicție cu profilul lor;
- ✓ societățile LM SRL, MM SRL, NP SRL nu au deținut personal angajat care să coordoneze activitatea societății și nu au avut resursele umane și materiale necesare de a realiza operațiuni economice de natura celor care au făcut obiectul tranzacțiilor analizate, în contextul în care nu aveau utilaje sau baza materială pentru a putea susține o activitate comercială, iar asociații nu dețineau cunoștințele necesare pentru a administra o societate, declarând că au acceptat să înființeze o societate în schimbul unor sume modice;
- ✓ persoanele care efectuau operațiuni în numele societăților fantomă, raportat la cuantumul sumelor retrase în numerar sau cele care au tranzitat conturile acestora, aveau un nivel de trai redus, disproporționat față de nivelul veniturilor pretins încasate. Aceștia fie că nu au avut cunoștință că administrează societatea, fie au primit diverse sume de bani pentru a figura scriptic în actele societății;
- ✓ tranzacții care nu sunt în concordanță cu profilul clientului;
- ✓ plăți sau încasări fără o legătură cu un contract comercial legal;
- ✓ depuneri în numerar în mai multe conturi;
- ✓ retrageri de numerar imediat după alimentarea contului.

➤ Mecanismul

- conturi deschise la instituții financiare
- societăți de tip fantomă

➤ Instrumentul

- utilizarea contractelor de prestări servicii
- utilizarea documentelor justificative false
- utilizarea sumelor în numerar

4.2. Finanțarea terorismului

Identificarea, evaluarea și înțelegerea riscului de finanțare a terorismului este o parte esențială a prevenirii actelor de terorism și anihilării rețelelor teroriste. O înțelegere a riscului de finanțare a terorismului trebuie, de asemenea, să fie abordată de către strategiile naționale de combatere a finanțării terorismului și să ajute la punerea în aplicare eficientă a unei abordări bazate pe riscuri în ceea ce privește măsurile de combatere a finanțării terorismului. Teroriștii adaptează în mod regulat modul în care colectează și mută fonduri și alte active pentru a eluda reglementările pe care jurisdicțiile le-au pus în aplicare pentru detectarea acestei activități.

De asemenea, finanțarea terorismului reprezintă o amenințare globală la adresa securității, care necesită o abordare coordonată și concertată din partea autorităților naționale și internaționale. În acest context, furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii pot constitui un sector atractiv pentru entitățile teroriste, în contextul în care constituirea unor societăți sau a altor persoane juridice poate fi utilizată abuziv pentru ascunderea beneficiarilor efectivi sau a obiectivelor economice reale. Implicarea oricăror fonduri care contribuie la terorism, indiferent de sumă, necesită o atenție sporită din partea sectorului public și privat.

La nivel global, țările se confruntă adesea cu provocări deosebite în evaluarea riscurilor de finanțare a terorismului din cauza valorii scăzute a fondurilor sau a altor active utilizate și a varietății mari de sectoare utilizate abuziv în scopuri de finanțare a terorismului. Natura transfrontalieră a finanțării terorismului poate prezenta provocări suplimentare pentru identificarea riscului. Mai mult, nevoile operaționale pentru atacuri pot include activități tranzacționale de rutină.

Potrivit *Ghidului de evaluare a riscurilor de finanțare a terorismului*³² elaborat de FATF, jurisdicțiile trebuie să adopte o abordare holistică atunci când iau în considerare amenințările teroriste, deoarece riscul de finanțare a terorismului poate fi legat de terorismul care are loc în jurisdicții care nu se află în imediata apropiere. Prin urmare, jurisdicțiile trebuie să colecteze informații despre amenințările teroriste interne și internaționale.

O amenințare de finanțare a terorismului este reprezentată de o persoană sau un grup de persoane cu potențialul de a provoca prejudicii prin strângerea, mutarea, stocarea sau utilizarea fondurilor și a altor active (fie din surse legitime sau ilegite) în scopuri teroriste.

³² Ghid de evaluare a riscurilor de finanțare a terorismului, FATF, Paris, iulie 2019

Amenințările legate de finanțarea terorismului pot include organizații teroriste interne sau internaționale și complicități acestora, precum și indivizi simpatizanți ai organizațiilor teroriste.

În accepțiunea Legii nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului, prin terorist se înțelege persoana care a săvârșit o infracțiune prevăzută de această lege ori care intenționează să pregătească, să comită, să faciliteze sau să instige la acte de terorism, iar prin grupare teroristă se înțelege grupul structurat mai mare de două persoane, înființat pe o anumită perioadă de timp și care acționează concertat pentru comiterea de acte teroriste. De asemenea, organizația teroristă este definită ca o structură constituită ierarhic, cu ideologie proprie de organizare și acțiune, având reprezentare atât la nivel național, cât și internațional și care, pentru realizarea scopurilor specifice, folosește modalități violente și/sau distructive.

Potrivit Strategiei Naționale de Apărare pentru perioada, 2020-2024, care propune un management al problematicii de securitate națională cu accent pe gestionarea integrată a riscurilor, amenințărilor și vulnerabilităților de către statul roman, în România, fenomenul terorist își menține caracterul conjunctural, fiind dependent de evoluțiile din spațiul extern.

Din perspectivă internă, obiectivele naționale de securitate vizează, inclusiv prevenirea și contracararea riscurilor de natură teroristă asociate activităților unor organizații de profil, prezenței pe teritoriul național a membrilor sau adepților unor astfel de entități, intensificării propagandei extremist-jihadiste, în special în mediul online, și a proceselor de radicalizare în România.

Exprimându-se indirect, prin asocierea cu NATO, UE, SUA și statele europene implicate activ în combaterea terorismului, România rămâne o țintă de oportunitate pentru organizațiile teroriste. Acțiunile informaționale ostile radical islamiste continuă să fie principalul factor de alimentare a proceselor de (auto)radicalizare, care constituie unul dintre riscurile securitate semnificative în România, deși fără a atinge o anvergură de fenomen.

Sub aspect intern, obiectivele naționale de securitate statuate în cuprinsul Strategiei Naționale de Apărare pentru perioada 2020-2024, vizează asigurarea unui mediu economic predictibil, competitiv, performant și atractiv în plan investițional și antreprenorial precum și prevenirea și contracararea (in)acțiunilor cu potențial de afectare a capacității de finanțare sustenabilă a ansamblului sistemelor socio-economice, atragerea și gestionarea judicioasă a fluxurilor financiare aferente.

O evaluare a riscului de FT a sectorului furnizorilor de servicii pentru societati sau fiducii va necesita luarea în considerare a amenințărilor teroriste interne și externe.

În mod esențial, factorii asociați cu riscul de finanțare a terorismului sunt diferiți de cei asociați cu riscul de spălarea a banilor. În timp ce fondurile spălate provin din activități ilegale, fondurile

utilizate pentru finanțarea terorismului pot proveni atât din surse legitime, cât și din surse ilegite. În cazul finanțării terorismului, scopul este sprijinirea actelor de terorism, a persoanelor și organizațiilor teroriste și, din acest motiv, fondurile sau alte active trebuie, în cea mai mare parte, să fie transferate în cele din urmă către persoane legate de terorism.

Legislația națională a creat cadrul necesar pentru derularea de consultări interinstituționale, facilitând schimbul adecvat de informații și analiza integrată a riscurilor în domeniul de competență. Furnizorii de servicii pentru societati sau fiducii, au obligația de a transmite Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor un raport privind tranzacțiile suspecte, dacă au cunoștință, suspectează sau au motive întemeiate să suspecteze activități de finanțare a terorismului. Capacitatea acestora de a identifica operațiunile de finanțare a terorismului este esențială pentru documentarea activităților ilicite.

De asemenea, Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor analizează și prelucrează informațiile primite, iar în cazul în care există indicii de finanțare a terorismului, informează de îndată autoritățile competente în materie.

Recomandările FATF, dar și legislația națională stipulează adoptarea unui cadru robust de reglementare pentru furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii, care să includă obligația de a raporta tranzacțiile suspecte și de a respecta cerințele de cunoaștere a clientelei. Acest lucru este important pentru a preveni utilizarea entităților din cadrul acestui sector în activități de finanțare a terorismului.

Din anul 2020, în România se folosește un sistem de alertă teroristă bazat pe patru niveluri: Scăzut, Precaut, Ridicat și Critic. În prezent, nivelul de alertă este "Precaut", ceea ce sugerează un risc scăzut de atac terorist, dar cu o monitorizare constantă a potențialelor amenințări. Conform Strategiei Naționale de Apărare 2020-2024 și Sistemului Național de Alertă Teroristă, România nu se confruntă cu o amenințare teroristă semnificativă, nefiind identificate organizații teroriste active pe teritoriul său. Un risc scăzut de terorism implică faptul că teroristii și grupurile teroriste nu folosesc fonduri pe plan intern pentru atacuri teroriste. Cu toate acestea, pot fi exploatate în continuare vulnerabilități pentru a strânge sau stoca fonduri sau alte active pe plan intern sau pentru a muta fonduri sau alte active către alte jurisdicții.

Este important să se monitorizeze riscurile de finanțare a terorismului aferente sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii, indiferent de absența amenințărilor. Absența cazurilor de terorism și de finanțare a terorismului nu înseamnă neapărat că există un risc scăzut.

Migrația și expunerea transfrontalieră reprezintă alte vulnerabilități. România, situată pe o rută secundară de tranzit pentru migranți din Orientul Mijlociu, Africa de Nord și Asia de Sud, poate crea o vulnerabilitate indirectă. În plus, tranzacțiile efectuate de către furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii din România și care au ca destinație jurisdicții terțe cu risc ridicat necesită o supraveghere sporită.

Din informațiile colectate prin intermediul chestionarelor, a rezultat că 68,33% dintre entități efectuează verificări pe listele de sancțiuni internaționale pentru a evalua riscurile asociate jurisdicțiilor clienților lor în contextul finanțării terorismului, ceea ce va determina o atenție sporită în gestionarea riscurilor legate de clienți și jurisdicții sancționate.

În accepțiunea entităților din cadrul sectorului evaluat jurisdicțiile cu risc ridicat includ, în esență, țări non-UE din regiuni geopolitic instabile, precum Afganistan, Barbados, Burkina Faso, Camerun, Gibraltar, Congo, Haiti, Jamaica, Mali, Maroc, Mozambic, Myanmar, Nigeria, Panama, Filipine, Senegal, Africa de Sud, Sudanul de Sud, Siria, Tanzania, Trinidad și Tobago, Uganda, Emiratele Unite Arabe, Vietnam, Yemen, Indonezia, Myanmar, Nauru, Nigeria, Niue, Insula Cook, Coreea, Iran, etc.

Din perspectiva măsurilor implementate pentru identificarea tranzacțiilor suspecte de finanțarea terorismului din informațiile furnizate de către entitățile chestionate a rezultat că 93,33% efectuează monitorizarea manuală a tranzacțiilor, iar 43,33 % au implementat verificări suplimentare pentru tranzacțiile cu jurisdicții cu risc ridicat de finanțarea terorismului.

Aceste date sugerează o preocupare semnificativă pentru măsurile de control și monitorizare în contextul riscurilor asociate anumitor jurisdicții.

În concluzie, riscurile de finanțare a terorismului în cadrul sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii din România sunt scăzute în acest moment. Cu toate acestea, diversitatea serviciilor prestate de către aceste entități continuă să reprezinte un factor de risc semnificativ. Autoritățile române trebuie să implementeze reglementări suplimentare, să întărească supravegherea și să mențină o colaborare internațională strânsă, adoptând o atitudine proactivă și măsuri preventive eficiente pentru a preveni utilizarea sectorului în scopuri teroriste, adaptându-se noilor provocări și contribuind la combaterea globală a finanțării terorismului. Evaluarea a riscului de finanțare a terorismului în ceea ce privește furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii trebuie să fie un proces continuu.

V. GESTIONAREA RISCURILOR

5.1. Măsuri de gestionare și atenuare a riscurilor

Cunoașterea riscurilor este esențială pentru a stabili măsurile care pot fi utilizate pentru atenuarea acestora.

Înțelegerea riscurilor de SB/FT la nivelul sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii este fundamentală pentru stabilirea priorităților în ceea ce privește activităților de supraveghere în cadrul sectorului.

Evaluarea de risc la nivel sectorial oferă informații importante cu privire la deficiențele identificate, permițând elaborarea de răspunsuri adecvate.

În aceste circumstanțe, măsurile de gestionare și atenuare a riscurilor în sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii trebuie să fie integrate și bine structurate pentru a răspunde eficient provocărilor și vulnerabilităților identificate. Aceste măsuri trebuie să fie adaptate specificităților acestui sector, ținând cont de risurile generale ale sectorului. Metodele și tehnicile de spălare a banilor presupun deseori înființarea unor societăți sau a altor construcții juridice cu structuri complexe, opace, structuri în care adevarata identitate a beneficiarilor reali poate fi ascunsă prin utilizarea unor interpuși, ceea ce poate împiedica buna desfășurare a investigațiilor, dificultăți în identificarea persoanelor ce dețin sau controlează în cele din urmă entitatea sau persoanele în numele sau în interesul cărora se realizează direct sau indirect o tranzacție, o operațiune sau o activitate.

Totodată, prezintă relevanță măsurile instituite de către entitățile din cadrul sectorului pentru a reduce riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului prin supravegherea de către conducerea superioară, numărul de personal calificat implicat, politicile și procedurile elaborate în materia SB/FT, funcția de gestionare a riscurilor, funcția de conformitate, controalele interne, managementul sistemelor informatice, asigurarea funcției de audit independent în materia SB/FT, formarea oferită personalului în domeniu.

Un element esențial în ceea ce privește gestionarea riscurilor în cadrul acestui sector este elaborarea și implementarea unor politici la nivel național care să fie clare și eficiente. Aceste politici trebuie să fie coordonate între autoritățile implicate în sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii și să sprijine dezvoltarea unui cadru legislativ și de reglementare solid. Implementarea noului cadru juridic european va aduce mai multă claritate și va asigura conformitatea cu standardele internaționale, în special în ceea ce privește prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Aceasta va permite monitorizarea continuă a activităților și va îmbunătăți capacitatea autorităților de a identifica și a combate riscurile asociate, prevenind utilizarea entităților din cadrul sectorului în scopuri ilicite.

Desfășurarea controalelor la fața locului poate constitui un element de prevenire care poate conduce la o gestionare eficientă a riscurilor în contextul în care reflectă informații cu privire la cultura de risc a entităților din cadrul sectorului, iar în cazul constatării unor deficiențe vor fi luate, cu celeritate, măsuri de remediere.

În contextul în care sunt entități în cadrul sectorului evaluat care își desfășoară activitatea la nivel transfrontalier și, prin urmare, pot fi supuse supravegherii în materia SB/FT de către autorități de supraveghere din mai multe jurisdicții, colaborarea internațională este un element cheie, facilitând schimbul de informații și de bune practici în domeniul schimbului de date privind tranzacțiile efectuate prin intermediul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii.

Cooperarea internațională sporește eficiența abordării bazate pe riscuri în contextul îmbunătățirii înțelegerii riscurilor la nivel global.

Pentru a asigura o gestionare eficientă a riscurilor, furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii trebuie să aplice măsuri stricte de cunoaștere a clientelei și de due diligence extins, în special în cazul tranzacțiilor care implică jurisdicții cu risc ridicat sau care sunt de mare valoare. Verificarea identității clienților și a beneficiarilor reali și monitorizarea activităților acestora sunt esențiale pentru a preveni utilizarea entităților din cadrul sectorului în scopuri ilicite. Monitorizarea continuă a tranzacțiilor, utilizând tehnologii avansate, va permite detectarea automată a activităților suspecte și va facilita prevenirea și combaterea activităților ilegale. În plus, furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii trebuie să elaboreze și să pună în aplicare mecanisme eficiente de gestionare a riscurilor și să instituie controale interne riguroase pentru a preveni activitățile frauduloase.

Supravegherea operativă și aplicarea legii sunt esențiale pentru gestionarea riscurilor. La nivel național, autoritățile de aplicare a legii trebuie să colaboreze strâns cu autoritățile de supraveghere și alte autorități implicate, pentru a răspunde rapid la activitățile suspecte din sector. Furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii ar trebui să implementeze sisteme tehnologice avansate pentru monitorizarea continuă a tranzacțiilor și pentru detectarea automată a tranzacțiilor suspecte sau cu risc ridicat. În acest context, ar trebui să se intensifice controalele *on-site*, la sediile entităților din sector, pentru a verifica conformitatea acestora cu cerințele legale. Aceste măsuri vor asigura o supraveghere constantă și eficientă a sectorului și o creștere a conformității.

Având în vedere că o serie de entități din cadrul sectorului își pot desfășura activitatea în mod obișnuit la nivel transfrontalier, adoptarea unei abordări bazate pe riscuri în materie de supraveghere necesită cooperarea internațională, în special în ceea ce privește grupurile care operează în mai multe jurisdicții.

De asemenea, relaționarea cu sectorul privat prin dialog continuu și regulat, schimbul de date și informații, educație, sensibilizarea acestuia pentru a îmbunătăți înțelegerea riscurilor, solicitarea de feedback din partea sectorului privat cu privire la anumite aspecte, pot dezvolta o bună înțelegere a riscurilor.

Printre instrumentele de atenuare a riscurilor în cadrul sectorului figurează existența unor politici, controale, proceduri, apte să gestioneze și să atenueze în mod eficace riscurile. Politicile, controalele și procedurile trebuie să fie aprobate de către conducerea superioară, iar pentru a gestiona și atenua riscurile trebuie să se raporteze la reglementările naționale și la instrumentele juridice internaționale cu efect obligatoriu și nu în ultimul rând la ghidurile emise de autoritățile naționale și organismele internaționale.

Măsurile și controlurile interne pot include instruirea generală cu privire la metodele și riscurile privind SB/FT, instruire concentrată pe creșterea vigilenței de către furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii care efectuează activități specifice cu clienți cu un grad mai mare de risc, aplicarea măsurilor suplimentare pentru clienții sau situațiile de risc mai ridicat, revizuirea periodică a serviciilor oferite, revizuirea periodică a relațiilor cu clientul pentru a stabili dacă riscurile de SB/FT au crescut.

În concluzie, aplicarea unei abordări bazate pe risc și consolidarea măsurilor de gestionare și atenuare a riscurilor sunt elemente centrale în gestionarea sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii. Modificarea cadrului juridic național și adoptarea unor măsuri pentru implementarea noului cadru juridic european reprezintă un element cheie în gestionarea și atenuarea riscurilor în cadrul sectorului. Aceste măsuri vor permite alinierea reglementărilor naționale la cerințele europene și internaționale, asigurând o supraveghere mai riguroasă și sporind transparența și responsabilitatea în prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului.

Aceste măsuri implementate în mod adecvat și coerent, vor contribui la creșterea încrederii în sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii și la prevenirea utilizării acestuia în scopuri ilicite, consolidând astfel integritatea entităților din sector.

5.2. Strategii de răspuns și management al riscurilor

Strategiile de răspuns și gestionare a riscurilor din sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii trebuie să fie dinamice, integrate și să țină cont de specificul tranzacțiilor din acest sector. Aceste strategii au drept scop prevenirea riscurilor de SB și FT printr-o abordare bazată pe risc și măsuri de răspuns rapide și eficiente, care să asigure conformitatea continuă cu reglementările naționale și internaționale.

Abordarea bazată pe risc reprezintă fundamentul strategiei de răspuns. Supravegherea și controlul entităților din sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii trebuie realizate pe baza profilului de risc al fiecărei entități. Astfel, entitățile care prezintă un grad ridicat de risc ar trebui prioritizate în procesele de supraveghere și control. De asemenea, trebuie implementate măsuri extinse de due diligence, în special pentru clienți și tranzacții cu risc ridicat, ceea ce include verificarea detaliată a identității clienților, monitorizarea continuă a tranzacțiilor și colectarea de informații suplimentare despre sursa fondurilor și scopul tranzacțiilor. Această abordare permite alocarea eficientă a resurselor pentru a răspunde rapid la riscurile majore.

În cazul detectării unor tranzacții suspecte sau în cazul identificării unor indicii de tranzacții suspecte, furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii trebuie să aibă în vigoare planuri de răspuns rapide. Aceste planuri includ măsuri precum blocarea imediată a tranzacțiilor suspecte, investigarea internă a incidentelor și raportarea imediată către autoritățile competente. În plus, strategiile de răspuns trebuie să includă mecanisme de evaluare și remediere a deficiențelor pentru a preveni repetarea incidentelor și pentru a îmbunătăți conformitatea pe termen lung. Implementarea unor astfel de măsuri rapide este esențială pentru a menține integritatea pieței și pentru a preveni utilizarea furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii în scopuri ilicite.

Cooperarea cu autoritățile competente în materie este un alt element cheie în gestionarea eficientă a riscurilor din cadrul sectorului. Furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii trebuie să colaboreze strâns cu autoritățile pentru a facilita schimbul rapid de informații privind tranzacțiile suspecte și pentru a răspunde prompt la solicitările de date. Această cooperare este esențială, impunând transmiterea de informații despre clienți în tranzacțiile transfrontaliere, crescând astfel transparența și trasabilitatea tranzacțiilor.

Supravegherea periodică și actualizarea evaluărilor de risc sunt esențiale pentru a asigura o monitorizare eficientă a activităților furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii. Autoritățile de supraveghere trebuie să efectueze periodic supraveghere *on-site* și *off-site* pentru a monitoriza conformitatea cu cerințele legale și pentru a evalua eficiența

măsurilor de prevenire a SB/FT. Aceste controale trebuie să fie flexibile și să fie adaptate în funcție de noile riscuri emergente, cum ar fi noile tipologii de tranzacții ilegale care implică anonimitate sau tranzacții transfrontaliere complexe.

CONCLUZIE

Strategiile de răspuns și management al riscurilor în sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii trebuie să fie dinamice și bine coordonate. Prin implementarea unor măsuri bazate pe risc, planuri de răspuns rapide, colaborare eficientă cu autoritățile și utilizarea tehnologiilor avansate de monitorizare, se va asigura protecția entităților din cadrul sectorului și conformitatea cu legislația națională, standardele internaționale și europene, contribuind astfel la prevenirea utilizării acestui sector în scopuri ilicite.

5.3. Evaluarea și stabilirea profilului de risc pentru sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii

Stabilirea unui profil de risc adecvat pentru furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii din România necesită o evaluare detaliată a riscurilor asociate acestui sector. Riscurile majore au fost identificate în legătură cu clienții, produsele și serviciile oferite, tranzacțiile efectuate, precum și conformitatea cu reglementările legale. Aceste riscuri sunt analizate în funcție de probabilitatea lor de a se materializa și de impactul pe care îl pot avea asupra sectorului, pentru a determina nivelul general de risc și a stabili măsuri.

 Riscurile asociate clienților în sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii sunt semnificative, evidențiindu-se cu predilecție în cazul clienților în care structura sau natura entității sau a relației de afaceri face dificilă uneori identificarea în timp util a adevăratului beneficiar real sau clienții care încearcă să împiedice înțelegerea activității sau a structurii acționariatului. De asemenea, complexitatea neobișnuită a structurilor de control sau volumele neobișnuit de mari de active în raport cu ceea ce se așteaptă în mod rezonabil de la clienții cu un profil similar sau clienții proveniți din jurisdicții cu risc ridicat generează riscuri semnificative. De asemenea, există riscuri asociate clienților considerați persoane expuse public și celor care activează în sectoare economice vulnerabile. Chiar dacă majoritatea clienților provin din România, există o expunere la riscurile transfrontaliere și la structurile juridice complexe. Vulnerabilitățile principale provin din lipsa uniformității în aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei și dificultatea de a monitoriza activitățile clienților cu risc ridicat. Aplicarea măsurilor stricte de due diligence este esențială pentru a preveni activitățile ilicite în acest sector.

Probabilitatea acestui risc este considerată **medie**, având în vedere expunerea sectorului la riscuri. **Impactul este ridicat**, deoarece activitățile de spălare a banilor și finanțare a terorismului pot afecta grav integritatea sectorului.

👉 **Produsele și serviciile** oferite de către furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii prezintă, în esență, un risc ridicat. Astfel, pot fi oferite servicii privind vânzarea/intermedierea tranzacționării firmelor de raft (shelf company), în vederea interpunerii în diverse tranzacții a unei entități care nu este recent înființată, entitate care este percepută ca având un istoric în piață, prezentând în mod rezonabil credibilitate și un grad de risc scăzut. Scopul real al folosirii unor astfel de entități este de interpunere în etapa de stratificare a spălării banilor.

De asemenea, entitățile din cadrul sectorului pot oferi servicii având legătură cu entități localizate în jurisdicții cu reglementari mai puțin stricte care pot facilita anonimatul sau opacitatea, astfel de servicii fiind deseori utilizate în activități infracționale. În altă ordine de idei, constituirea persoanelor sau structurilor juridice poate fi utilizată într-o manieră abuzivă pentru ascunderea beneficiarilor reali sau a scopului economic real, inclusiv constituirea de fiducii, societăți sau alte entități cu personalitate juridică sau constituirea unor structuri de grup complexe.

Probabilitatea acestui risc este **medie spre ridicată**, deoarece produsele și serviciile oferite se pot preta la favorizarea anonimatului, prin înființarea unor societăți sau construcții juridice cu structuri complexe, opace, în care adevărata identitate a beneficiarilor reali poate fi scunsă prin utilizarea unor interpusi. **Impactul însă este ridicat**, deoarece aceste servicii pot facilita spălarea banilor și finanțarea terorismului, în absența unor măsuri stricte de monitorizare și reglementare.

👉 **Tranzacțiile** din sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii sunt o sursă de risc considerabil. Suprafacturarea serviciilor, facurarea multiplă a acelorași servicii, comercializarea multiplă a bunurilor sunt elemente care conturează un risc ridicat din perspectiva tranzacțiilor. Din datele reflectate din cuprinsul chestionarelor rezultă că volumul tranzacțiilor în perioada 2021-2024 este semnificativ. Tranzacțiile pentru care clientul furnizează explicații necredibile sau, ulterior, nu este dispus să ofere explicații pertinente, precum și tranzacțiile transfrontaliere adaugă un nivel suplimentar de risc.

Probabilitatea este **medie**, dar se conturează un risc ridicat datorită volumului mare de tranzacții aferente sectorului. **Impactul este ridicat**, deoarece tranzacțiile care conferă anonimitate și cele transfrontaliere continuă să fie o modalitate de a transfera fonduri ilicite. Monitorizarea atentă a acestor tranzacții și adaptarea constantă a măsurilor de conformitate sunt necesare pentru a limita aceste riscuri.

 Riscul de conformitate în sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii din România rămâne o preocupare majoră, având în vedere provocările legate de aplicarea uniformă a reglementărilor din materia SB/FT. Deși majoritatea entităților s-au conformat exigențelor legale, implementand proceduri KYC, există încă provocări semnificative în ceea ce privește raportarea tranzacțiilor suspecte și aplicarea măsurilor de prevenire. Cunoașterea insuficientă a tipologiilor de SB/FT, deficiențe în identificarea indicatorilor de suspiciune și instruirea deficitară a personalului contribuie la aceste riscuri.

Probabilitatea acestui risc este **medie**, în contextul implementării măsurilor de conformitate. Cu toate acestea, **impactul este ridicat**, deoarece neconformitatea poate atrage sancțiuni legale și riscuri reputaționale semnificative.

Amenințările globale la nivelul sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii se referă la riscurile majore care afectează întregul sector la nivel internațional, având un impact semnificativ asupra integrității și securității acestuia. Există o predispoziție a furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii de a fi utilizați pentru înființarea și gestionarea unor structuri complexe prin care banii pot fi spălați sau canalizate fonduri teroriste. Structurile create de entitățile din cadrul acestui sector pentru a facilita activitățile comerciale ar putea fi, de asemenea, atractive pentru spălătorii de bani și teroriști, în special în etapa de stratificare. Un spălător de bani poate solicita serviciul unei entități din sector pentru a înființa structuri juridice localizate în mai multe țări. Jurisdicțiile care nu necesită identificarea beneficiarilor reali sau care refuză să dezvăluie astfel de informații atunci când sunt solicitate de autoritățile competente sau care nu au un regim robust de combatere a spălării banilor și finanțării terorismului sunt jurisdicții deseori de interes deosebit pentru spălătorii de bani și teroriști. Odată ce societățile sau construcțiile juridice sunt înființate, spălătorul de bani sau teroristul utilizează în mod obișnuit societățile sau construcțiile juridice prin mutarea fondurilor prin diferitele conturi ale entităților respective, în scopuri de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului.

Probabilitatea se referă la șansa sau frecvența cu care un risc identificat se poate materializa în sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii. Aceasta este evaluată în funcție de frecvența istorică a riscului, vulnerabilitățile sectorului și contextul în care operează furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii. Probabilitatea este clasificată pe patru niveluri. În cazul unei probabilități foarte mari, riscul este considerat inevitabil, apărând frecvent din cauza unor deficiențe sistemice sau din cauza naturii activităților din sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii. O probabilitate mare indică faptul că riscul este foarte probabil să apară în condiții favorabile, cum ar fi interacțiunile cu clienți din jurisdicții cu risc ridicat. Dacă probabilitatea este moderată,

există o șansă medie ca riscul să apară, de obicei în anumite circumstanțe specifice. La nivelul unei probabilități scăzute, riscul este puțin probabil să apară și se manifestă doar în situații izolate, cum ar fi deficiențe operaționale minore.

Impactul se referă la consecințele pe care un risc le poate avea asupra sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii dacă se materializează. Acesta poate include atât efecte financiare, cât și consecințe legale. În cazul unui impact ridicat, riscul poate avea consecințe grave asupra funcționării sectorului, stabilității financiare și conformității cu reglementările, cum ar fi nerespectarea cerințelor SB/FT, ceea ce poate duce la sancțiuni majore și pierderi semnificative. Un impact moderat indică faptul că riscul ar afecta activitatea sectorului, dar într-o măsură gestionabilă pe termen mediu, cum ar fi deficiențele temporare în aplicarea măsurilor KYC. Dacă impactul este scăzut, consecințele sunt minore și pot fi gestionate fără efecte pe termen lung, cum ar fi erorile operaționale minore fără consecințe asupra securității fondurilor sau conformității.

Matricea de risc combină probabilitatea și impactul pentru a determina nivelul general de risc pentru fiecare categorie. De exemplu, un risc cu probabilitate mare și impact ridicat este clasificat ca fiind ridicat, ceea ce înseamnă că necesită măsuri imediate de atenuare. În schimb, un risc cu probabilitate scăzută și impact moderat va fi considerat mediu sau scăzut, și poate fi gestionat cu intervenții periodice și resurse mai puțin semnificative.

La nivel general, riscurile ridicate necesită intervenții urgente și aplicarea unor măsuri riguroase de prevenire și atenuare, precum și o monitorizare constantă pentru a preveni consecințele grave asupra sectorului. Riscurile ridicate necesită acțiuni prompte și măsuri de prevenire stricte, dar sunt gestionabile pe termen lung. Riscurile medii sunt mai puțin presante și pot fi gestionate prin măsuri de prevenire deja existente, iar riscurile scăzute pot fi abordate prin intervenții minore, fără a avea un impact semnificativ asupra activității generale.

În concluzie, evaluarea sectorială a riscurilor SB/FT în domeniul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii din România indică un risc ridicat în contextul înființării unor societăți sau construcții juridice cu structuri complexe, opace, structuri în care adevărata identitate a beneficiarilor reali poate fi ascunsă prin utilizarea unor interpuși, dezvoltarea unor relații de afacerii cu clienți a căror structură face dificilă identificarea în timp util a beneficiarului real sau a participațiilor care conferă controlul sau clienți care încearcă să împiedice înțelegerea activității, a acționariatului sau natura tranzacțiilor, ceea ce complică monitorizarea și urmărirea fluxurilor financiare, în special în cazurile care implică jurisdicții multiple, precum și provocărilor de conformitate, generând necesitatea implementării unor măsuri stricte de monitorizare și control pentru a preveni utilizarea sectorului în activități ilicite.

5.4. Matricea riscurilor asociate sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii

Categorie	Amenințări	Vulnerabilități	Probabilitate	Impact	Nivel de risc
Riscuri privind clienții	clienți proveniți din jurisdicții cu risc ridicat, clienți persoane expuse public și clienți care activează în sectoare economice vulnerabile	măsuri insuficiente de cunoaștere a clientelei, proceduri de cunoaștere a clientelei insuficient adaptate specificului activității fiecărei entități, actualizarea inadecvată a informațiilor despre client, deficiențe în ceea ce privește încadrarea clienților în grade de risc	Medie	Ridicat	Ridicat
Riscuri privind produsele și serviciile	înființarea unor societăți / construcții juridice cu structuri complexe, opace, structuri în care adevărata identitate a beneficiarilor reali poate fi ascunsă prin utilizarea unor interpuși; serviciile pot fi folosite de către infractorii implicați în activități de crimă organizată, care încearcă să plaseze capitalul pe o piață de afaceri nouă, pentru a distanța cât mai mult banii de sursa lor ilicită	capacitatea de ascundere a beneficiarului real, deficiențe în ceea ce privește conformitatea cu reglementările din materia SB/FT	Medie spre ridicată	Ridicat	Ridicat
Riscuri privind tranzacțiile	complexitatea tranzacțiilor și structurilor juridice cu care se interacționează	mișcări transfrontaliere de fonduri; folosirea numerarului; lipsa unei abordări proactive, bazată pe controale riguroase, transparență și respectarea dispozițiilor legale; număr extrem de redus rapoarte de tranzacții suspecte și sesizări ale unor instituții sau autorități competente	Medie	Ridicat	Ridicat
Riscuri de conformitate	nerespectarea legislației naționale și a instrumentelor juridice internaționale cu efecte obligatorii sau respectarea parțială a acestora.	lipsa uniformității aplicării măsurilor KYC, de identificare și raportare a tranzacțiilor suspecte, instruire neadecvată a angajaților, lipsa implementării procedurilor și a controalelor interne	Medie	Ridicat	Ridicat
Amenințări globale	constituirea persoanelor/ structurilor juridice la nivel transnațional care pot fi utilizate în activități infracționale, inclusiv constituirea de fiducii, societăți sau alte entități cu personalitate juridică sau constituirea unor structuri de grup complexe, tensiuni geopolitice și conflicte, instabilitatea piețelor financiare	complexitatea tranzacțiilor, gama largă de active, anomimatul și expunere la jurisdicții necooperante	Medie	Ridicat	Ridicat
Risc asociat sectorului furnizorilor de servicii și fiducii din România - Risc Ridicat					

VI. Sancțiuni internaționale

Sancțiunile internaționale reprezintă măsuri politice, diplomatice și economice adoptate de state, organizații internaționale sau coaliții de state pentru a influența comportamentul unor entități vizate. Aceste măsuri pot include restricții asupra comerțului, tranzacțiilor financiare, călătoriilor și altor domenii economice, având scopul de a determina schimbări în politica sau comportamentul celor vizați.

Scopurile sancțiunilor internaționale sunt multiple și includ penalizarea încălcărilor dreptului internațional, promovarea respectării drepturilor omului, combaterea proliferării nucleare, terorismului și criminalității organizate. Ele pot fi folosite pentru a promova democrația, pacea și stabilitatea regională.

Istoric, sancțiunile au o tradiție îndelungată, primele fiind impuse de Liga Națiunilor după Primul Război Mondial pentru a descuraja agresiunea unor state precum Italia și Japonia. După înființarea ONU, sancțiunile au devenit un instrument principal în politica externă, fiind aplicate pentru programe de arme de distrugere în masă, încălcări ale drepturilor omului sau terorism, împotriva unor state precum Irak, Coreea de Nord și Iran.

Alte organizații regionale, precum Uniunea Europeană, Uniunea Africană sau Asociația Națiunilor din Asia de Sud-Est, pot impune sancțiuni economice, politice sau diplomatice împotriva statelor, persoanelor sau entităților care încalcă norme internaționale sau amenință stabilitatea regională. Aceste sancțiuni pot fi globale sau țintite, vizând persoane, organizații sau industrii specifice, precum interdicții de călătorie, blocarea activelor financiare sau restricții comerciale.

Beneficiile utilizării tehnologiei în implementarea sancțiunilor includ procesarea rapidă a cantităților mari de date, identificarea și raportarea imediată a potențialelor încălcări, precum și creșterea preciziei datelor. Acest lucru permite entităților din cadrul sectorului să ia decizii mai informate și să asigure conformitatea cu reglementările în vigoare. De exemplu, tehnologia poate detecta modele neobișnuite de comportament sau poate verifica date din multiple surse pentru acuratețe.

Totuși, există și limitări, precum asigurarea acurateței datelor, actualizarea constantă a informațiilor și funcționarea sigură și fiabilă a sistemelor tehnologice. O greșeală în aplicarea sancțiunilor financiare poate avea consecințe semnificative, motiv pentru care investițiile în soluții tehnologice de înaltă calitate sunt esențiale.

În perioada 2021-2024, cadrul legal pentru punerea în aplicare eficientă a sancțiunilor internaționale instituite de România a fost reglementat prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 202/2008 privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale³³ și Hotărârea Guvernului nr. 603/2011 pentru aprobarea Normelor privind supravegherea de către Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor a modului de punere în aplicare a sancțiunilor internaționale cu modificările și completările ulterioare. Aceste acte normative au asigurat cadrul procedural și instituțional necesar pentru implementarea sancțiunilor adoptate în conformitate cu rezoluțiile Consiliului de Securitate al ONU, precum și a măsurilor autonome ale Uniunii Europene, în contextul politicii externe și de securitate comună.

Începând cu anul 2024, cadrul legal a fost actualizat prin adoptarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 135/2024, care a modificat și completat prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 202/2008, cu modificările și completările ulterioare. Această modificare are ca scop consolidarea și adaptarea mecanismelor de punere în aplicare a sancțiunilor internaționale și autonome pentru a asigura o implementare mai eficientă și mai coerentă a măsurilor stabilite la nivel național și internațional.

În conformitate cu dispozițiile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 202/2008 persoanele fizice și juridice, precum și entitățile fără personalitate juridică au obligația să depună toate diligențele necesare, pe baza informațiilor și instrumentelor pe care le au la dispoziție, de a se asigura că, prin derularea tranzacțiilor sau a oricăror alte operațiuni în care sunt implicate, sunt respectate sancțiunile internaționale, inclusiv cu privire la înghețarea fondurilor și a resurselor economice.

În perioada evaluată, cadrul legal în ceea ce privește punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale a fost reglementat prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 202/2008, cu modificările și completările ulterioare, și prin Hotărârea de Guvern nr. 603/2011, cu modificările și completările ulterioare. Începând cu decembrie 2024, Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 202/2008 a fost modificată prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 135/2024, cadrul legal în acest domeniu fiind consolidat în special în ceea ce privește stabilirea autorităților naționale competente, precum și în ceea ce privește punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale de înghețare a fondurilor și resurselor economice și raportarea acestor măsuri autorităților competente.

³³ Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 202 din 04 decembrie 2008 privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale, publicată în Monitorul Oficial Nr. 825 din 8 decembrie 2008, cu modificările și completările ulterioare.

În acest context, entitățile raportoare supravegheate de către Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor au obligația de a îngheța fără întârziere fondurile și resursele economice supuse sancțiunilor și de a raporta de îndată către Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor această măsură.

Astfel, România și-a consolidat cadrul legal pentru respectarea și aplicarea sancțiunilor internaționale, contribuind la menținerea securității și stabilității internaționale, și la respectarea angajamentelor asumate în cadrul organizațiilor internaționale și europene.

Analiza răspunsurilor entităților din sectorul evaluat relevă următoarele aspecte importante:

Un procent de 70% dintre entitățile chestionate efectuează verificări ale clienților pe listele de sancțiuni internaționale, ceea ce indică un nivel relativ ridicat de conformare cu cerințele internaționale de prevenție.

Dintre cele care efectuează aceste verificări, 40% au declarat că dispun și de mecanisme proprii pentru evaluarea riscului incident în domeniul sancțiunilor internaționale. Aceasta sugerează o anumită complexitate și preocupare pentru gestionarea riscurilor asociate.

Totodată, aproximativ 24% dintre entități nu evaluează riscurile asociate sancțiunilor internaționale, ceea ce poate reprezenta o vulnerabilitate în domeniul punerii în aplicare a sancțiunilor internaționale.

Deși o proporție semnificativă de entități efectuează verificări și au mecanisme de evaluare a riscurilor, există un procent semnificativ care nu evaluează aceste riscuri, ceea ce poate necesita măsuri suplimentare de îmbunătățire a proceselor de conformare și gestionare a riscurilor în sector.

CONCLUZIE

Sancțiunile internaționale sunt un instrument cheie pentru influențarea comportamentului statelor și persoanelor vizate, iar tehnologia joacă un rol crucial în eficientizarea și aprofundarea aplicării acestora, contribuind la protejarea sistemului financiar global și la combaterea criminalității financiare.

VII. Concluzii și recomandări

7.1. Rezumatul principalelor constatări

Evaluarea riscurilor asociate sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii din România scoate în evidență mai multe vulnerabilități esențiale și riscuri majore.

Datele și informațiile obținute ca urmare a supravegherii realizate de către Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor oferă o bază solidă pentru evaluarea riscurilor asociate sectorului furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii. Aceste date sunt limitate, având în vedere numărul scăzut de controale efectuate, subliniind astfel necesitatea ca evaluarea riscurilor să fie un proces continuu și dinamic. Acest lucru este esențial pentru a ține pasul cu evoluția sectorului și a amenințărilor emergente, asigurând un sistem eficient de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.

Riscurile legate de clienți sunt, de asemenea, semnificative, în special în ceea ce privește clienții care sunt persoane expuse public, cei care activează în sectoare economice vulnerabile, clienții care inițiază sau dezvoltă activități cu un profil neașteptat sau cicluri de activitate anormale, clienții care dețin fonduri care sunt în mod evident disproporționate în comparație cu situația lor concretă, structura juridică a clientului este modificată frecvent și fără o explicație adecvată. Chiar dacă majoritatea clienților provin din România și Uniunea Europeană, există o expunere la riscuri transfrontaliere și la structuri juridice complexe. Aplicarea măsurilor stricte de cunoaștere a clientelei și due diligence rămâne esențială pentru a reduce aceste vulnerabilități și a preveni activitățile ilicite.

În ceea ce privește produsele și serviciile oferite de către furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii, riscul este considerat ridicat. Complexitatea tranzacțiilor și constituirea societăților sau a altor construcții juridice care pot fi utilizate abuziv pentru ascunderea beneficiarilor reali sau a scopului economic real necesită o monitorizare mai strictă și măsuri riguroase de cunoaștere a clientelei.

În ceea ce privește riscul asociat tranzacțiilor, datele colectate pentru perioada evaluată arată un volum ridicat de tranzacții. Complexitatea și valoarea mare a fondurilor implicate în tranzacții impun o monitorizare continuă și luarea unor măsuri stricte de conformitate.

Riscul de conformitate este, de asemenea, un element semnificativ în sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii din România. Deși majoritatea furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii au implementat măsuri de conformitate, inclusiv proceduri de cunoaștere a clientelei și sisteme automate de monitorizare, există în continuare provocări

legate de uniformitatea aplicării acestor măsuri și de identificarea și raportarea tranzacțiilor suspecte. Monitorizarea atentă și aplicarea constantă a măsurilor de prevenire sunt esențiale pentru a asigura integritatea acestui sector.

Deși numărul cazurilor de spălare a banilor asociate sectorului este redus, schemele infracționale complexe creează riscuri majore. Criminalitatea transfrontalieră și caracterul global al fenomenului spălării banilor/finanțării terorismului complică eforturile autorităților în urmărirea fluxurilor financiare și recuperarea fondurilor ilicite. Pentru a aborda aceste riscuri emergente, consolidarea reglementărilor, utilizarea unor soluții tehnologice avansate și intensificarea cooperării internaționale sunt esențiale

Sectorul furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii din România a fost evaluat cu un grad de risc ridicat pe baza riscurilor identificate la nivel național, dar și ținând cont de tendințele globale și riscurile transfrontaliere semnificative. Anonimitatea tranzacțiilor, complexitatea serviciilor oferite, fiabilitatea informațiilor despre clienți sau beneficiarii reali ai clienților, pregătirea inadecvată a angajaților și expunerea la jurisdicții cu risc ridicat amplifică vulnerabilitățile sectorului. Aceste elemente combinate cu riscurile internaționale și utilizarea serviciilor entităților din cadrul sectorului, subliniază necesitatea unor măsuri stricte de supraveghere și reglementare.

7.2. Recomandări pentru entități și autorități

Furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii trebuie să identifice și să evalueze riscurile de la nivelul entității prin raportare la baza specifică de clienți pentru a preveni folosirea în activități de SB/FT. Acele evaluări trebuie să fie supuse unui proces de actualizare și să existe mecanisme adecvate implementate pentru a furniza autorităților competente informații privind evaluarea riscurilor. Natura și amploarea oricărei evaluări privind riscurile de SB/FT trebuie să fie proporționale cu tipul de activitate, natura clienților și dimensiunea operațiunilor, cu luarea în considerare a tuturor factorilor de risc prevăzuți de lege.

Identificarea riscurilor privind SB/FT asociate anumitor clienți, categorii de clienți sau tipuri de activitate va impune furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii să determine și să implementeze măsuri și controale rezonabile pentru a atenua astfel de riscuri. Riscurile identificate și măsurile de atenuare corelative pot varia considerabil între furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii care interacționează cu clienții în cadrul unei singure tranzacții și cei implicați într-o relație de afaceri pe termen lung cu aceștia.

Furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii trebuie să aibă politici, controale și proceduri care să le permită să gestioneze și să atenueze în mod eficace riscurile pe care le-au identificat. De asemenea, trebuie să monitorizeze implementarea controalelor pe care să le îmbunătățească sau să amplifice numărul lor atunci când constată că acestea sunt ineficiente. Politicile, controalele și procedurile trebuie să fie aprobate de conducerea superioară, iar măsurile luate pentru a gestiona și atenua riscurile trebuie să respecte dispozițiile legale existente la nivel național sau instrumentele juridice internaționale cu efect obligatoriu.

Furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii trebuie să elaboreze proceduri de cunoaștere a clientelei care să le permită conturarea unei certitudini în ceea ce privește adevărata identitate a beneficiarilor reali ai societăților sau ai altor construcții juridice sau identitatea persoanelor fizice care exercită realmente controlul asupra acestora, precum și cunoașterea adevăratul scop care a stat la baza înființării sau utilizării structurilor societare sau a altor construcții juridice.

Atunci când riscurile reflectă un grad mai ridicat, furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii trebuie să obțină informații privind sursa fondurilor și sursa averii clientului sau a beneficiarului real al clientului. Sursa fondurilor și sursa averii³⁴ sunt relevante pentru determinarea profilului de risc al unui client.

Furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii trebuie să raporteze, de îndată, tranzacțiile suspecte către Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor. Structura de conducere trebuie să creeze o cultură a conformității, asigurându-se că angajații cunosc și implementează în mod efectiv politicile și procedurile interne pentru a limita și a controla riscurile.

Furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii trebuie să ia în considerare folosirea unor tehnologii moderne apte de a minimiza riscul de eroare și de a spori eficacitatea în procesele privind CSB/CFT. În altă ordine de idei, noile surse de date și instrumentele analitice avansate pot ajuta la detectarea, gestionarea și atenuarea riscurilor de spălare de bani și de finanțare a terorismului. De asemenea, tehnologia ar putea permite o colaborare mai aprofundată, inclusiv prin consolidarea legăturilor cu celelalte categorii de entități raportoare. Tehnologia ar putea deschide canale mai eficiente pentru schimbul de informații între

³⁴ Sursa fondurilor este activitatea care generează fondurile pentru un client (de exemplu, salariu, venituri din tranzacții sau plăți din fiducie), în timp ce sursa averii reprezintă originea întregii averi a unei persoane (de exemplu, deținerea unei afaceri, a unei moșteniri sau investiții). Deși acestea pot fi aceleași pentru unii clienți, ele pot fi parțial sau total diferite pentru alți clienți. De exemplu, o persoană expusă public care primește un salariu oficial modest, dar care are fonduri substanțiale, fără nicio moștenire sau fără interese de afaceri evidente, poate crea suspiciuni de luare de mită, corupție sau utilizarea abuzivă a funcției

autoritățile de reglementare, organele de aplicare a legii și entitățile raportoare și ar putea consolida apărarea colectivă împotriva criminalității financiare. Trebuie să ia în considerare și riscurile potențiale ale adoptării noilor tehnologii, inclusiv posibila amplificare a riscurilor legate de cibernetică în contextul în care impactul atacurilor cibernetice sau al eșecurilor operaționale devine mult mai grav decât în cazul utilizării procedurilor tradiționale.

Furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii trebuie să analizeze la angajarea personalului aptitudinile, cunoștințele și experiența acestuia, dar și ulterior. Nivelul de evaluare trebuie să fie proporțional cu poziția acestora în cadrul entității, dar și cu riscurile de SB/FT pe care le pot întâlni. Furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii trebuie să ofere angajaților instruire adecvată privind CSB/CFT, în vederea conștientizării obligațiilor ce le incumbă.

Cooperarea la nivel național între organele de aplicare a legii, autoritățile de supraveghere în domeniul CSB/CFT și alte autorități implicate este esențială pentru o supraveghere eficientă a sectorului și pentru a asigura o reacție rapidă și coordonată în fața riscurilor. Această cooperare poate implica schimbul de informații, investigarea comună a tranzacțiilor suspecte și aplicarea consecventă a sancțiunilor pentru neconformitate.

De asemenea, cooperarea și schimbul de informații între autoritățile de supraveghere în domeniul CSB/CFT și alte autorități competente, inclusiv autoritățile fiscale și autoritățile de aplicare a legii, este importantă pentru a se asigura că toate părțile interesate înțeleg bine și pot acționa pentru a atenua riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului.

Pentru a dezvolta o bună înțelegere a riscurilor cu care se confruntă entitățile supravegheate, autoritățile de supraveghere trebuie să relaționeze continuu cu sectorul privat. Tipologiile de SB/FT evoluează rapid, iar sectorul privat poate fi capabil să detecteze aceste schimbări și să informeze autoritățile de supraveghere. Coordonarea continuă între autoritățile de supraveghere și alte autorități competente în cadrul relaționării lor cu sectorul privat asigură transmiterea unor mesaje clare cu privire la așteptările în materie de gestionare a riscurilor.

Având în vedere că sunt furnizori de servicii care activează în mai multe jurisdicții, cooperarea internațională rămâne esențială. Organele de aplicare a legii, autoritățile de supraveghere și alte autorități relevante, trebuie să continue colaborarea cu partenerii din alte state pentru a detecta activitățile suspecte care implică mai multe jurisdicții. Îmbunătățirea mecanismelor de schimb de informații la nivel internațional va contribui la prevenirea activităților de spălare a banilor și finanțare a terorismului.

Cooperarea internațională sporește eficiența abordării bazate pe riscuri prin: îmbunătățirea înțelegerii riscurilor, inclusiv înțelegerea atitudinilor grupului și a modului în care acesta

înțelege riscurile; valorificarea eforturilor de supraveghere pentru a coordona intervențiile de supraveghere și acțiunile de monitorizare, precum și pentru a identifica și a pune în comun prioritățile, strategiile și programele de supraveghere; asigurarea unei atenuări eficiente a riscurilor prin evaluarea punerii în aplicare a măsurilor preventive și soliditatea funcțiilor de control și de audit la nivel de grup.

Pentru prevenirea și combaterea eficientă a utilizării abuzive a societăților și a altor construcții juridice în scopuri ilicite este esențială implementarea unor sisteme care să permită autorităților să obțină în timp util informații utile despre beneficiarii reali ai structurilor juridice stabilite pe teritoriul lor, pentru investigarea unor activități ilegale, executarea misiunilor de reglementare și supraveghere și schimbul informații cu alte autorități, la nivel intern sau internațional.

Supravegherea furnizorilor de servicii pentru societăți sau fiducii în afara sediului trebuie să ofere imaginea riscurilor de spălare de bani și de finanțare a terorismului, profilurile de risc inerente ale entităților și potențialele deficiențe de control ale acestor entități. O monitorizare eficientă în afara sediului presupune colectarea și analiza datelor și informațiilor pentru a permite monitorizarea continuă a întregului sector.

Controalele la fața locului trebuie să ofere posibilitatea de a se cunoaște nivelul de conformitate dezvoltat *in concreto* de către furnizorii de servicii pentru societăți sau fiducii.

Sesiunile de instruire organizate de către Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor trebuie să confere personalului instruit cunoștințele necesare pentru identificarea și evaluarea în mod pertinent a riscurilor de SB/FT aferente sectorului, dar și suficiente elemente privind caracterul adecvat, proporționalitatea și eficiența politicilor, procedurilor și controalelor interne privind CSB/CFT.

Prin raportare la Recomandarea 35 FATF trebuie să existe sancțiuni eficiente, proporționale și disuasive aplicabile persoanele fizice sau juridice care nu respectă cerințele din materia CSB/CFT. Aplicarea de sancțiuni eficiente trebuie să urmărească nu numai descurajarea acțiunilor contrare legii, dar și promovarea unor schimbări de comportament la nivelul entităților din cadrul sectorului pentru dezvoltarea unei culturi a conformității.